

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Vredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 7.50, polletno Din 15.—,
celoletno Din 30.—

Resen klic vsem, ki žele sebi in svojim dobro

Slovenci smo z Jugoslavijo dobili svojo narodno in državno svobodo. Ustanovili smo si svojo državo, da se nam bo bolje godilo, kakor se godi našim zasužnjenim bratom pod Italijo ali pa našim rojakom na Koroškem. Z ustanovitvijo Jugoslavije je bila z naglico postavljena stavba, ki jo je treba še na zunaj in na znotraj urediti tako, da bomo v njej v medsebojni ljubezni srečno in zadovoljno živeli in napredovali vsi trije bratje, Slovenec, Hrvat in Srb. Bili bi Jugoslovenci že daleč naprej in nezadovoljstva bi lahko bilo pri nas mnogo, mnogo manj, ako bi zadnjih šest let porabili za to, da izpopolnimo našo stavbo. Na žalost pa se je vgnezdil v našo novo zgradbo raznovrstni mrčes, ki že leta in leta izpodjeda njene temelje ter nam greni življenje. Največji mrčes v Jugoslaviji so naši klerikalci. Kaj hočejo?

Namesto da bi duhovščina ostala lepo pri svojem svetem poklicu in v cerkvi razglašala sveti Kristusov nauk: «Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!»

raje politizira v cerkvi in po shodih ter tako uničuje svoj ugled. Le malo je častiljivih in vse časti vrednih duhovnikov, ki se drže svojega apostolskega poklica.

V Svetem pismu stoji zapisano: «Ne skrbite in ne govorite: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali kaj bomo oblekli? Kajti vsega tega iščejo pogani. Nego iščite najprej kraljestva Božjega in pravice njegove in vse drugo se vam bo pridodalo». (Evanĝelĝij sv. Matevĝa, 6.) Politikujoči današnji pogani pa se le malo brigajo za kraljestvo Božje in samo gledajo, kako bi prišli tudi do posvetne moči, ki bi jim dala vso oblast v roke, v žep pa dosti denarja. Politikujoča duhovščina hoče biti komandant tudi izven cerkve, zlasti v šoli in v občini, ona hoče vladati v okraju, na veliki županiji v Ljubljani in v Mariboru, ona hoče, da vlada tudi v Beogradu. Zato smo videli, da so naši klerikalci poslali v vlado v Beograd kar dva politikujoča duhovnika za ministra, enega pa so napravili za podpredsednika narodne skupščine. Kristus ni

imel prostora, kamor bi položil svojo glavo, dr. Korošec in njegovi tigri pa so vlekli masne dijete, se vozili v avtomobilih in še danes vlečejo ministrske pokojnine.

Politikujoči duhovščini ni nič za vero, ona se ne boji ne Boga in ne hudiča, le na to gleda, kako bi vse dobila pod krivo paico. Kjer ljudstva še nima zanesljivo v svojih rokah, dela tako kakor tisti, ki lovi žival. Z eno roko ji ponuja soli, sladkorja ali kos mesa, z drugo pa skriva za hrbtom korobač, ki začne peti, čim ima žival privezano. Kako se godi ljudem potem, če pridejo enkrat čisto pod farovško komando, vedo vsi, ki so to že na lastni koži skusili; o tem pa tudi na široko pišejo knjige, ki zlasti pojasnjujejo, kako se je ljudem godilo, ko je nad njimi vladala «sveta inkvizicija».

Ako se borimo proti SLS., se borimo zato, ker hočemo, da bo tudi slovensko ljudstvo enkrat v resnici svobodno. Duhovnik naj bo zopet samo namestnik božji, cerkve naj ostanejo hrami za sveto besedo! Tudi kmet in delavec se morata otresti farovškega jarma, kakor so se ga

Obrtnik, kmet, meščan, delavec, kdo dober naš je svetovavec? Kdor vpije, zmerja, laže, psuje, pač dobro menda ne svetuje.

Le trezno, neumorno delo bo blagostanje nam spočelo. Za ta se cilj borimo mi, se bijemo na vse strani.

Tovarši zvesti, demokrati, volitve znova so pred vratl. Po vsem Slovenskem gre en glas: «Le „Domovina“ je za nas!»

po večini otresli že vsi drugi stanovi. Slovensko ljudstvo ima zdravo pamet, a mešati mu je ne sme klerikalizem, ki išče povsod le svojih, ne pa ljudskih koristi. Če bi politikujoča duhovščina verovala v Boga, bi ga drugače častila, kakor ga časti, in če bi verovala, da je hudič, bi se ga bala.

Pri teh volitvah mora slovensko ljudstvo poplačati sleparstvo tigrovske politike. Kdor uvideva, da je bil od tigrov oči-ganjen, naj si reče: **To pot tigrov ne bom več volil! Raje ostanem doma, kakor da bi šel še enkrat na limanice!** Kdor pa hoče, da tigri nikdar več ne bodo sleparili slovenskega kmeta in delavca, ta pojdi na volišče in spusti na **KRANJSKEM** kroglico v **DRUGO** (II.), na **ŠTAJERSKEM** pa v **ČETRTO** (IV.) skrinjico. Verujte nam, da boste storili s tem **Bogu dopadljivo** delo, ker Bog ne mara farizejev in pismarjev. Kristus je barantavske duhovnike pognal s korobačem iz cerkve. Tudi sveti oče obsoja politiziranje duhovščine. Naši klerikalci pa sleparijo papeža in mu poročajo, da se oni brigajo samo za cerkev in Boga. Kakor so tigri sleparji napram ljudstvu, tako so tudi sleparji napram papežu in napram Bogu.

Da bi slovensko ljudstvo vsaj enkrat poizkusilo, otresti se politikujočih farizejev! Verujte nam, da bo takoj vse boljše. Konec bo preprirov, konec zdražb. Duhovščina naj se prisili nazaj v cerkev, potem bo pa mir. Vsi bomo tako duhovščino spoštovali. Potem šele nastopijo v Jugoslaviji časi prave svobode, a tudi časi napredka in zadovoljstva.

Narodni blok, ki je postavil na **Kranjskem drugo**, na **Štajerskem pa četrto volilno skrinjo**, bo pri teh volitvah prav gotovo zmagal. Vlada je čvrsta in odločna ter nima nikakega strahu niti pred Radičem niti pred tigri. Vsak glas, oddan pri **prihodnjih volitvah za tigre**, bo šel na

škodo Slovincem; vsak glas, oddan za Narodni blok, pa bo šel v korist slovenskemu ljudstvu. Čim več slovenskih poslancev bo imel Narodni blok, tem večja bo njegova moč in tem več bo dosegel za Slovenijo. Kdor torej noče škodovati sebi, svoji rodbini in svojim potomcem, naj nikar to pot ne gre več s tigri. Opekel se bo sicer, kakor se bodo opekli tigri. Samo en glas bi moral iti po vsej Sloveniji: **Proč s tigri! Proč s S(tranko) L(judskih) S(leparjev)!** Vse kroglice na **Kranjskem v II.**, na **Štajerskem pa v IV. skrinjico!**

O p o m b a. Dajte ta članek in današnja «Domovino», da jo čitajo tudi oni, katerim so še zamrežene oči. Živela svoboda, živela enakost, živelo bratstvo!

Politični pregled

Kmalu bomo preizkusili moči v volitvah. Tedni se odmikajo in 8. februarja stopimo k skrinjicam. V torek je potekel zadnji rok za vlaganje kandidatnih list. S tem smo stopili v poslednjo fazo volilne borbe, ki je sicer manj živahna kakor predlanskim in prej, a se bo v Sloveniji proti koncu gotovo še zaostila. V Sloveniji pa se tudi imamo za kaj prerokati; vloženih je bilo namreč toliko kandidatnih list, da smo se že s samim številom osmešili pred Evropo. V Ljubljani, ki voli samo enega poslanca, bo namreč 5,

v ljubljanskem okrožju 9, v mariborskem pa kar 14 skrinjic,

ki bodo iskale kroglice volilcev.

Angleži, ki so danes glede splošne izobrazbe nedvomno najvišje stoječi narod na svetu, imajo samo tri stranke; ubogi naš milijonek Slovencev, ki se tudi radi postavljamo s kulturo in politično prosvetljenostjo, pa mora seveda pri volitvah imeti po devet in štirinajst skrinjic, da se

nam vse reži... Toda naj že bo, kakor je, eno je jasno:

razdiralci bodo tepeni povsod.

Po vsej državi bodo tepeni razdiralci Jugoslavije, v Sloveniji pa posebej še razdiralci in kvaritelji enotne narodne in napredne fronte, ki zavirajo odločen nastop proti gnilemu klerikalizmu in sleparskemu tigrovstvu. Narodni blok v Sloveniji se krepi od dne do dne. Napreden in naroden kmet, obrtnik, delavec, uradnik stopa v njegov tabor, ne iz kake špekulacije, temveč iz dozorelega prepričanja, da je pri teh volitvah treba z borbena odločnostjo

podreti sleparsko šušmarjenje

in rešiti čast slovenskega ljudstva, ki je pred vsem svetom kali črni madež, da si slovensko ljudstvo s svojo zatelebanostjo v klerikalne sleparje koplje lastni grob. Vsak pameten človek se zaveda, da se s klerikalnimi in separatističnimi klobasarijami ne rešuje država, pač pa se rešuje s treznim in premišljenim delom.

Zmaga vlade Narodnega bloka je gotova stvar, kar smo že zadnjič zatrdili, a moramo to le še vnovič zatrditi. Širom države napreduje misel narodnega in državnega edinstva. Vlada Narodnega bloka pa tudi splošno pridobiva na popolnem zupanju doma in v zunanjem svetu. Najmerodajnejše izpričevalo za to je porast

naše valute na vseh inozemskih borzah.

V zadnjem tednu je tako naglo zrastle dinar, da so po vsem svetu razpravljali o tem dogodku. V naši državi so ogromne zaloge žita in turščice. Ker se to blago izvažajo, se je povpraševanje po našem dinarju za plačevanje teh dobav na inozemskih borzah silno povečalo. K izrednemu porastu dinarja pa je poleg močnega povpraševanja po dinarju mnogo pripomogla tudi

zaupanje inozemstva v sedanjo vlado, ki je s svojim odločnim nastopom prot

Anton Stražar:

Krvavi denar

Povest iz minulih časov.

(Dalje.)

Jurče hitro izpreže, da gre v hišo. Pod oknom pa je postal, sam nevedé zakaj. Ko je tako stal pod oknom, čuje pogovor:

«Ti, Reza, srečna bo tvoja duša, ko si mi rekla in me povabila v hišo!» — Tako ji je govoril «pobožni Tonček», ki je tistih dob v teh krajih sleparil csobito ženstvo. Bil je nekak verski prenapet in slepar; velik vpliv je imel na ženske. Bičal jih je namreč do krvi in sleparil za denar. Govoril jim je, da jih bo z bičanjem rešil vseh grehov. Nekaj časa je posebno slovel in celo nekateri duhovni so mu sedli na lim. S seboj je imel tovariša, ki je po potrebi igral vlogo Matere Božje in se ob takih shodih na Tončkov skrivni ukaz prikazoval lahkovernim ljudem...

«Pridi torej, Reza, drugi petek na naš shod, ki ga bom imel v Krumperškem gozdu nad Dobom. Ako bom uslišan, bom izprosil, da se prikaže sama Mati Božja. Če se boš dala bičati in še kaj darovala za samostan, ki ga bom zidal v Dobu, bom prosil Boga in Marijo, da se

ti spreobrne tudi tvoj grešni mož, ki je obsut z grehi kakor gobavec z gobami.»

«Čakaj, hudič sleparski, sedaj se bo pa tudi tebi nekaj prikazalo!» zarjuje razjarjeni Jurče in pridrvi v hišo. K sreči za Tončeta je bilo okno odprto; v strahu in naglici plane kar skozenj in se reši, popustivši na mizi dobro večerjo, palico in klobuk. Da je laže dirjal, je Jurče še opalil za njim.

Sedaj pa je prišla na vrsto uboga žena. Jurče jo povleče za lase in jo začne neusmiljeno pretepati, grozeč ji tudi, da jo ustrelji... K sreči je grozno kričanje čulo par fantov, ki so bili na vasi in so prihiteli na pomoč. Pa še fantje niso zlahka ukrotili podivjanega Jurčeta. K tej rabuki sta končno naletela še dva orožnika, ki sta se vračala iz službe, pa sta aretirala Jurčeta in ga takoj odvedla s seboj na Brdo.

Do smrti prestrašena žena ni mogla zaspati kaj kmalu tisto noč. Šele po desetih letih je sedaj do dobra spoznala, kam vsakogar, ki se ženi le zaradi bogastva, to pripelje. V srečnem zakonu je treba ljubezni ne pa zgolj bogastva! Ljubezni pa ni ona skoraj nič užila ob strani svojega moža. Vzdihnila je na svoji postelji: «O, moj Bog in Mati Božja, pomagajta mi iz tega žalostnega stanja! Ni dosti

deset let, kar sem se poročila, ali koliko se je izpremenilo v tem času! Kako mi je bilo domá prijetno; tukaj pa imam tak pekel na zemlji!... A trpela bom volino — pa naj bo za mladih let pregrehe...»

Svitati se je že začelo, ko ji je spanec zatisknil trudne oči. Pa še v sanjah so se ji vrstile doživljene prigodbe.

Kakor z bolniške postelje je vstala nastopno jutro, taka je bila. Kar pobegnila bi, da je ni zadrževala ljubezen do otrok in pa gospodinjska skrb za vodstvo kmetije in gostilne.

XXIV.

Tako vožnjo, kakor sta jo imeli Jurčeta žena in njena mati Podleščevka iz Ljubljane domov, je težka kdo kdaj imel...

Čeprav je bil Jurče pri gosposki za znamenovan, da ni pri pravi pameti, so ga vseeno zaprli za tri mesece, ki jih je imel presedeti na ljubljanskem Zabjaku. Tako je torej tudi Jurče prišel v ječo kakor njegovi tovariši. Spodobilo bi se mu bilo itak več zavora za stare pregreške, ali znal je sam zmčati sled, nekaj so ga tovariši prikrili, nekaj pa njegova bolezen.

V takšnih razmerah, kakor je živela Jurčeta Reza, bi se marsikatera žena

Radiću in drugim rušiteljem države dokazala, da želi red, kakor ga imajo druge države. In baš energično delanje reda se najugodnejše tolmači v velikih državah, ki so doslej nezaupno gledale v radićevsko početje. Vse je v najlepšem tiru. Potrpimo le še do 8. februarja, ko bo Narodni blok tudi od jugoslovenskega ljudstva dobil zmagovito zaupanje za vodstvo in upravo naše Jugoslavije. S tem se bo začela povsem nova doba našega državnega življenja. Iz dosedanjih brezplodnih prerivanj za republike, avtonomije in take sleparije

preidemo k treznemu in smotrenemu gospodarskemu delu.

Tekom štirih let bo Narodna skupščina z novimi zakoni in enotno ureditvijo upravnih razmer ustvarila naši državi tako močan temelj, da si bodo ob njem razbili butice vsi njeni sovražniki, notranji in zunanji.

Dočim mi Jugoslovani s sedanjimi volitvami in s sigurno zmago Narodnega bloka stopamo najlepši bodočnosti nasproti, je pa pri naših sosedih Italijanah vse narobe.

Mussolini bije zadnji boj za svoj obstoj

in išče poslednjih sredstev, kako bi si še podaljšal samovoljno vladanje. Težke čase preživlja tudi

Nemčija, kjer že ves mesec sestavljajo vlade.

a nobena ne more živeti niti en dan. Kriza traja še nadalje, niso pa izključena taka presenečenja, ki utegnejo imeti nedogledne posledice za razvoj celotne svetovne politike. Ako namreč v Nemčiji uspe priti na krmilo pristašem bivšega cesarja, se bo vse zopet usodno obrnilo. Seveda pa imajo evropske velesile Nemčijo še vedno tako v kleščah, da ji ne bo kmalu uspelo povzročiti tako burjo, kakor leta 1914., ko so nemški prenapeteži zanetili svetovno vojno.

veselila, da bi bil zaprt njen hudobni mož; ali ne tako Reza. Izprva, ko je bila še jezna nanj, se ni dosti menila zanj. Ka pa je minil prvi teden, dva in še več, se ji je začel smiliti; vse mu je odpustila. Začela je šteti tedne in dni, kdaj bo prost, kdaj se vrne znova pod domači krov. Upala je, da se bo sedaj ves predrugačil v hudem zaporu in se vrnil kot dober zakonski mož, skesan, pošten in pokoren...

Ravno v pričetku jeseni so se Jurčetu v ječi iztekli dnevi. Pri svoji materi je Reza dobila na posodo čisto nov koleselj, nji sami pa je hlapec dobro osnažil konja in tudi konjsko uprego kakor za nevesto. Pa sta sedli mati in hči na koleselj in pognali iskrega konjiča vranca proti Ljubljani. Ljudje ob cesti so kar gledali obe ženski, ki sta se peljali na tako lepem vozu in je znala Reza tako izborno ravnanje vranca, kakor rojen kočijaž...

Topel in prijazen je bil tisti jesenski dan. V znani ljubljanski gostilni «Pri Figovcu» so bili prav dobre volje Reza, mati in izpuščen Jurče. Druščino pa jim je delal še takratni lukovski postiljon Franc (rajnki moj oče). Takrat še ni bilo kamniške železnice, zato so postiljoni vozili takrat iz Ljubljane v Lukovico, odtod v Trojane in dalje.

Dopisi

GORENJI LOGATEC. Našim klerikalcem mora presti trda za volitve, ker kličejo, kakor se čuje, misijonarje na pomoč, da bi le-ti obdelali vsaj žene, ki naj bi vplivale na može. Možje-volilci, hudi boji se vam obetajo celo v družini. Kuta in krilo bosta šla v boj proti vaši možatosti. Kdor je mož, bo vzdržal. — Narodni blok priredi v nedeljo dne 18. t. m. ob pol 5. uri popoldne v gostilni pri Riharju javen shod volilcev, na katerem bosta govorila naša kandidata dr. Kramer in Lapajne. Za somišljenike je udeležba častna dolžnost, vabljeni so pa tudi politični nasprotniki. Mi se ne skrivamo za zaklenjenimi durmi, naš boj je odkrit! — Predavanje g. Josipa Zupanciča, ki je bilo najavljeno za zadnjo nedeljo, je bilo v zadnjem trenutku brzozjavno odpovedano, ker je bil g. predavatelj zadržan.

GRAHOVO PRI CERKNICI. Dn: 6. t. m. je bil tu volilni shod SLS. Shod se je vršil v farovžu, in sicer zato, da ne bi na kak način prišel na shod kak pristaš njene nasprotne politične stranke. Kot predsednik shoda je bil na lastni predlog izvoljen g. župnik iz Grahovega. Sicer je pa takoj, ko se je predlagal za predsednika, rekel, da gotovo ne bo nihče proti temu. Kdo od njih bi se pa tudi upal ugovarjati, kajti kar gospod fajmošter rečejo, to je vse prav. Na shodu je bilo okrog 60 volilcev, od teh pa najbrž niti polovica klerikalnih pristašev. Prvi govornik na shodu je bil sreski kandidat g. inž. Serbec, ki je poudarjal, da je njihovo geslo: avtonomija, znižanje davkov in take stvari, kakršne smo že slišali leta 1923. Na neko vprašanje, kdo je kriv tako visokih davkov, je g. Serbec odgovoril, da Pašić in njegovi priganjanci. Ko mu je pa neko očital, da je bil tega kriv tako zvan Markov protokol, katerega so tudi klerikalci podpisali, je pa g. Serbec odgovoril, da so ta protokol oni podpisali samo glede nekkih predpogojev za izpolnjevanje njihovih želja. Ni pa povedal, za kakšne želje je šlo. Res izvrstni politiki so klerikalci, ki ne vedo, kaj počenjajo, in so slepo podpirali režim, ki nam je povečal davke. Zelje klerikalcev pa itak

poznamo: Oni žele avtonomijo, v kateri bi brez odgovornosti vihteli svoj bič ter molzli ubogega kmeta kakor molzno kravo. Drugi je govoril neki kaplan, ki je začel razkladati, kaj vse so počeli žerjavovci, kako da izvajajo korupcijo na vladi, kako so potrošili 32 milijonov dinarjev za zrušitev Fan Noličeve vlade v Albaniji. Se več podobnih naravnost v nebo vpijočih budalosti in laži nam je natreskal na uho. Ni pa povedal, kaj in kako so gospodje okrog SLS delali, ko so bili na vladi. Pozabil je povedati, kako so barantali z voznimi listi, pozabil je povedati tudi afero g. Sušnika glede tračnic. Še na marsikaj drugega se gospod niso spomnili. To se pravi: v eni roki drži ukradeno blago za hrbtno, z drugo pa kaže naprej in kriči: Primate tatu! Gospodje, kadar še pridete v Grahovo po takih opravkih, povejte svojim pristašem še to, kaj ste napravili zanje, ki so vas v mesecu marcu leta 1923. volili. Ko vas je bilo 21 tigrov v Beogradu, kjer ste dobivali mastne dijete, za katere vam je največ, kaj za Boga ste počenjali tam? Ako hočete drugim očistiti korupcijo, zakaj je niste dokazali, ko ste imeli lepo priliko? Kje je vaš protikorupcijski zakon in zakaj niste dali zapreti korupcioniste, ko ste bili na vladi? Lepo znate ljudstvo vleči za nos, a le verjemite, da je vedno manj onih, ki vam verjamejo. Saj mora že vsak otrok videti, kako se naravnost norčujejo iz ubogega ljudstva. Zato, volilci, zapustite Stranko Ljudskih Slepcev, a volite stranko, od katere lahko pričakujete, da bo res zastopala naše koristi. Demokratska stranka, ki je imela v Sloveniji le enega poslanca, je že pokazala, da razumeva ljudske težnje. Zato bomo volili Narodni blok. — *Vaščan.*

GRAHOVO. Dovolite mi, da se tudi jaz enkrat oglasim v naši „Domovini“ ter povem nekaj novic iz naše fare. Dne 27. minulega meseca se je smrtno ponesrečil ugledni posestnik Ivan Mulc iz Zerovnice. Peljal je s konji voz tramov ter neznanu kako padel pod voz, ki ga je smrtno poškodoval. Bil je na mestu mrtev. Zapušča ženo ter sedem nepreskrbljenih otrok. — Pretečeno leto se je v vasi Grahovo ustanovilo prostovoljno gasilno društvo. Tako sta zdaj v naši mali fari dve gasilni društvi, v Grahovem in Zerovnici. —

«Franc, pij!» tako so vsi trije silili našega postiljona. Postiljon pa je le samo pokušal vino in se opravičeval, da kadar vozi, ne sme dosti piti, kajti pri tej službi je moral imeti glavo čisto, ker je splošno moral še pošto prevzemanje in odajati. Malo ga pa je France vseeno srknil in končno natančno ob določenem času zapregel ter odpeljal, Jurče z ženskama pa kmalu za njim.

Tam, kjer je znani Tavčarjev dvor, je Jurče došel postiljona in vpil, naj počasneje vozi, da pojdetta voza vstric. Pripeljavši se do srede takratnega lesenega savskega mostu, pa Jurče nenadno ustavi, izpreže v začudenje obeh žensk konja, ga zajezdi in reče le to: «Konj je moj, kajne, mati, voz pa vaš — torej jaz s konjem, vidve z vozom, pa srečno!...»

Ženski sta prosili postiljona, da je zadaj k svojemu poštnemu vozu privezal koleselj. Jurče pa je v diru odjezdil na konju proti domu.

Ker sta se ženski bali sami iti domov, sta naprosili postiljona, da je šel z njima. A vendar ni bilo hudega. Jurče je bil ta večer izredno šaljiv in dobre volje; pozdravil je ženski z besedami: «No, no, sta srečno prišli domov! Kakšnega pa boste pili, rumenega ali rdečega?...»

Reza in mati sta molčali. Končno se je Jurče podal spat, sami pa sta še dolgo

ostali v pomenkih in tolažili druga drugo nad neprijetno sramoto in Jurčeto zmedeno samovoljnostjo.

Niso še ljudje prenehali z govorjenjem o tej vožnji, že jim je dal nov dogodek dosti govorice.

Pobožni Tonček je priredil shod v Krumperškem gozdu. Stal je na vzvišenem prostoru in govoril veliki množici radovednežev; največ je imel lahkovernega ženstva okoli sebe, le par moških je bilo tudi poleg. Verski slepar je ravno pripovedoval množici, kolike važnosti je bičanje ter kako se z obilnimi čarnimi darovi izbrišejo grehi, da izginejo kakor sneg spomladi.

Pridigar je bil tako vnet, da ni slutil in opazil, kako se mu je tam izza trnovja skrivoma bližal Jurče. Kadar bi ga zablja vrgla pred Tončka, tako se je že šel pred njim. Lažiprerok se ga je tako ustrašil, da mu je zastala sapa... Domislil se je večera, ko je bežal skozi okno.

Jurče zdaj zavpije z močnim glasom nad njim:

«Prekleti slepar, izgineš!» V tem hipu mu že tudi pomoli samokres pod nos! Pobožni Tonček si komaj obomora od prvega strahu, da jo ubere, kar so ga nože nesle, protj Krumperškemu gradu.

Poslušalci so kaj začudeno gledali ta prizor, Jurče pa je še vpil za bežečim

Pretečeno leto so se tudi dovršila dela na našem novem farovžu, oziroma krasni vili, katero je morala zgraditi naša mala, revna fara namesto dobrega starega farovža, ki pa ni bil po okusu našemu župniku. Marsikateri župnik v Sloveniji ga lahko zavida za tako krasno stanovanje. Poleg krasnega stanovanja, državne plače, posestva ter ogromne bere ima tudi mnoge postranske dohodke, ki niso baš majhni. Vprašal bi g. župnika, zakaj ima vse te ogromne dohodke, če se pa mora vsaka najmanjša stvar, ki jo napravi za farane, še posebej drago plačati. Tako n. pr., če se kdo ženi, se mu listine, ki so potrebne v to svrhu, prav oderuško zaračunajo. Ne bi omenjal vsega tega, če bi imeli župnika, ki je na svojem mestu. A temu ni tako. Postal je namreč zelo oblasten. Za dovršitev del na farovžu, ki niso bila nujno potrebna, je kar ukazal raz prižnice: „Pripelje naj vsaka vas toliko in toliko peska...“, če ne zlepa, bom nastopil drugo pot.“ Farani so, v mišljenju, da denarja ne bo treba dajati, ubogali, toda zmotili so se. Takoj, ko so bila dela dovršena, je zopet oznanil: „V nedeljo bo ‚ofer‘ za župnišče, pridite k ‚ofru‘ vsi, ker smo napravili dolg. Prinesite pa ne samo en ali dva dinarja, temveč deset, sto dinarjev, ker drugače bom moral drugo pot nastopiti, da poplačamo dolg.“ Ker se farani ne valjajo v denarju, seveda niso ubogali. Kakšna je tista pot, ki jo misli nastopiti, ne vemo. Mogoče je pričel s tem, da je mitnino od cerkvenih sedežev, ki je bila do sedaj določena na en dinar, zvišal kar na deset dinarjev. Ponavljala se nedeljo za nedeljo samo: Daj in zopet daj! Tega ne vidi, da revno ljudstvo nima denarja. In kakšne so njegove pridige? Po vsej okolici je znan radi svojega divjega kričanja. Sploh je menda naša cerkev edina v Sloveniji, da dušni pastir raz prižnice psuje z barabami. Na novega leta dan je divje besrel proti „brezverskemu“ časopisju. Priporočal je samo „Slovenca“, „Domoljuba“ in „Bogoljuba“. Smatra torej vse druge poštene napredne liste za brezverske. Le tako naprej! To je najboljša agitacija za naše liste. — Die 6. t. m. se je vršil klerikalni volilni shod v farovžu, ki ga je sklical klerikalni

kandidat Serbec. Ta možak ni več d'nti povedati in mu je hitro zmanjkalo sapa. Priskočiti mu je moral na pomoč neki kaplanček, baje tajnik SLS., ki so mu pritrjevali le nekateri klerikalni zagrizenci, vsi drugi pa so s pamilovanjem sledili njegovim klobasarijam. Končno je še župnik Lojze kot predsednik shoda poudarjal, da je to edino pravi kandidat za naš okraj, ker je inženjer in bo po našem okraju gradil ceste, vodovod in elektriko. Ali je kje takšen bacek, ki to verjame? Morda pa misli g. župnik, da se bo gradilo na tak način kakor grahovski vodovod? Grahovci dobro vedo, kako se take reči gradijo.

JEŽICA. V nedeljo 4. t. m. je slavil I. kmetijsko-gospodinjski tečaj na Ježici svoj zaključek. Odlično so odgovarjala de... na vprašanja iz vzgojeslovja, gospodinjstva, zdravstva itd., potem pa so pogostila navzoče starše in št. ilne vabljene goste z lastnimi kuharskimi iz... ki. Ponosni smo bili na pridne gojenke, nebroj čestitanj jih je obsulo. Sledila je to prisrčna skupna zabava, olepšana s krajsimi nagovori šefa gosp. Sancina, tajnika podružnice g. dr. Ziberta, voditeljice tečaja gđc. Rožnikove, ... ala gojenk svojima učiteljicama in prirediteljem ter zahvala staršev. Bil je v resnici lep večer, ki ostane v trajnem spominu dekletom in njihovim staršem. — Težave, ki jih ima v našem strogo opitnem in vrhu tega še strankarsko nestrpnem kraju prebrevi vsaka novost, je gospodinjski tečaj izvrstno prebolel. Nasprotniki tečaja — in med te štejemo v prvi vrsti znanega g. Bizjaka in bivšega župana g. Kosa z njegovimi občinskimi možmi vred, so doživeli zasluženo blamažo. Dalo jim jo je ljudstvo. Prirediteljem pa je v veliko zadoščenje, da se je tečaj dovršil ter da so z njim dekleta zadovoljna. Žalostna resnica je — in to naj se nikdar ne pozabi — da so to potrebno in važno prireditve podpirali pri nas le preprosti ljudje, namreč naša dekleta in njihovi starši ter izmed društev le *napredna in strokovna društva*. Žalostna, a čista resnica pa je tudi, da so samo predstavniki tukajšnjih „katoliških“ organizacij z najhujšimi kalibri streljali na gospodinjstvo

izobrazbo. Kjer se je le dalo, so vlagali „energične“ proteste, odganjali so gojenke od tečaja z neosnovanimi strašili. Z *neresničnimi* podatki je g. Bizjak dosegel, da je klerikalni občinski odbor odklonil tečaju vsako podporo. Če že „šimpan“ Bizjak ni hotel ničesar dati tečaju, naj vsaj vrne tistih 20 Din, ki so mu jih dekleta poslala za *rešitev* prošnje! Upajmo, da bo ljudstvo kmalu izprevidelo, kdo mu hoče pomagati in kdo mu nagaja v napredku. Padli bodo v preziranje vsi tisti, ki zastavljajo pot napredku. Ne prijateljstvo s protiljudskim župniščem, ne „katoliški naslovi“, nič jih ne bo rešilo. Le naprej po začetni poti! — J. Kregar.

SMARTNO PCD SMARTNO GORO. Na praznik sv. treh kraljev sem bil pri 10. maši v Smartnem. Na stopnicah v zvonik je nastal tak hrup in tako govorjenje, da je bilo kakor med pijanci v gostilni. In ti razgrajajoči junaki so bili seveda nekateri člani Katoliškega izobraževalnega društva. Gospod župnik naj napravi raje v cerkvi red in se ne vtiča v politiko. On se vedno spodtika na onimi, ki niso njegovega mišljenja, pa vendar bolje vedo, kaj je olika in lepo vedenje, kakor pa tisti, ki pravijo, da so pri Katoliškem izobraževalnem društvu. Samo, da je klerikalec, pa sme počenjati, kar hoče. Za enkrat naj ta opomin zadostuje.

SPODNJE BITNJE PRI SKOFJI LOKI. Pri nas se še ni prav nič izprebrnilo, akoprav smo že priobčili v „Domovini“ zadevo zaradi nekega možaka, ki živi nenravno življenje s svojo sestro. Skrajni čas je, da se tu napravi red.

ZGORNJA BELA PRI PREDDVOR. Na Štefancvo so Orlički veselo popivali v klerikalni gostilni. Končno so postali tako izgreti, da so se stekli in med drugim obdelali z nožem tudi nekega naprednega fanta. Ali je rešeno podobno orožje v rokah takih mladčev, ki čitajo samo „Slovenca“, „Domoljuba“ in „Bogoljuba“ ter jih nekateri duhovniki proglašajo za vzor slovenske mladine? Napredni fantje in možje pa se bomo v bodoče že znali izogibati takšnih gostiln, kjer orlovski mladiči s pijančevanjem in noži širijo svojo izobrazbo!

Tončkom: «Le glej, slepar, ča te več ne dobim tod, drugače boš vohal svinecl»

Pomočnik pobožnega Tončka, takratni Slaparjev kolar, se je v tem ravno za stranskim grmcvjem preoblačil v belo haljo, da bi na Tončkov mišljaj predstavil Mater Božjo. Videvši Tončkov beg, jo misli ubrati za njim, a bilo je prepozno. Ko ris skoči Jurče proti njemu. Komaj se je sleparju posrečilo pčtegniti raz sebe belo haljo, krona iz pozlačenega papirja pa mu je padla na tla. Jurče ga sune v hrbet, da se možakar opčeteče in pobegne, Jurče pa pobere krono in izpregovoril razočaranim lahkcvernežem: «Tepecil Vsaka šema vas slepari o prikaznimi in oslarijami!...»

Poslušalce je postalo sram. Čovešali so glave in se začeli razhajati. Jurče pa je z bistrimi očmi mot: „naokrog, toda svoje žene Reze ni našel vmes... Zadovoljen se je torej obrnil in se podal proti domu, odkoder je odšel že zarana.

Jurčetu se je torej prav umestno posrečilo razkrinkati versko sleparstvo pobožnega Tončka in pomočnika. A nazvlic temu so nekatere tercijalke še nadalje ostale zaverovane, meneč: «Jurče je ves v vragovi oblasti, zato ne more videti bčžjih ljudi...»

Nedaleč znanec Taborske cerkve pa je pobožni Tonček tičal pod skritim grmom in se rotil: «Sam zlodej je prignal

tega človeka. A tudi on nima čistih rok, zato se mu moram maščevati!»

XXV.

Božja dekla — koščena smrt — je začela pobirati znanca iz povesti.

«Ongá, cngá, čdo bi si mislil, da te vidim, Micka Mihovčeva!...»

Ozreti se moramo zdaj na tovariše iz «pisane družbe»: na Pajka, Prelovška, Fajdiga in ostale, ki so dobili statovanje na Žabjaku v Ljubliani.

Kakor je že Pajek dejal v brdskem zaporu tovarišu študentu Potisku, mu ni bilo več dosti mar za življenje — slutil je že, da bo v kratkem dokončal svoj ga življenja burno pot. Izpremembra življenja v zaporu, slabo ležišče in pogosti postji so docela zlomili čvrstega Pajka. Še preden so bile končane obravnave, je Pajka poklical namesto ljubljanski sodnik sam nebeški Sodnik na odgovor, tisti Sodnik, o katerem nas uči naša vest in vera, da je neskončno pravičen, ki dobro plačuje, a tudi strogo kaznuje.

Prelovšek, Fajdiga in ostali pa so po preteku štirih let prišli na svobodo. Seveda se osobito Prelovšek in Fajdiga nista več lotila prejšnjega življenja, kajti

ričet z Žabjaka jima je dobro ostal v spominu in ju snokoril.

Prelovšek je izročil kmetijo sinu, sam pa hodil tesat v gozde ali delat kmetom razne lesene stavbe. Tako se je znova lotil svojega rokodelstva, ki se ga je v mladosti naučil od svojega poštenega očeta. Največ dela je imel možak pri staroznanem Slaparjevem očku v Lukovici. Ta nodični gospodar in gostilničar je trgoval tudi z lesom, zato je imelo pri njem vedno dosti ljudi jela in zaslužka. Še sedanji stari očanci radi pripovedujejo, kako je gospodaril rainki Slaparjev očka. Flajšmanov oče iz naše vasi, ki so mi povedali največ te prinovesti, večkrat takole označijo rainkega Slaparja, ki je bil nač najčvrstješa korenina v naših krajih:

«Ejá, to je bil možak! Po pet do sedem parov konj je bilo vedno na poti v gozd in iz gozda pa z lesom v Ljubliano. In grunt, ki so ga očka obdelovali! Dasi so imeli na več krajih dninarje na polju, ali vedno so jih nadzirali, da niso lenarili in preštevali letečih ptičev. Seveda, kdor je delal pri Slaparju, stradal kar ni; kar je bilo prav in pošteno, tako je moralo biti!»

Tistih dob torej, ko je hodil Prelovšek k Slaparju, je imel največ opravka z «arbolami», to je z dolžimi smrekami, ki so jih iz naših krajev pošiljali v Trst za

SREDNJA VAS V BOHINJU. Prosim Vas, g. urednik, za nekaj prostora za bohinske novice. Potoval sem zadnjič okrog Bohinja ter se nekoliko pomudil v Srednji vasi v neki gostilni, v katero sta stopili dve mladi belorški deklici. Ena je imela v roki nekaj papirja. Pristopili sta h gospodinji, nato pa še k mizam ter začeli: „No, Franc, ti se pa boš gotovo vpisal, pa ti, Janez, tudi, saj sta se Martin in Joža že tudi prijavila. Pet dinarjev na leto je prava malenkost.“ Iz radovednosti vprašam nekega okrog 60letnega moža, kaj imata ti dve deklici. „Oh,“ mi je odgovoril, „za tisto Izobraževalno društvo nabirata člane.“ Jaz sem možu odgovoril, da bi že kaj dal, če bi deklici pobirali za gasilno društvo, kajti gasilno društvo je v resnici potrebno podpore, da si nabavi cevi in drugo orodje. Iz omenjene gostilne jo krenem nato proti jezeru in se ustavim malo pri Stari Fužini; ko uzrem tablo, da se prodaja tobak, stopim na četrtinko. Bilo je notri precej mladih gostov, zato prisedem k nekemu priletnemu možu. Ko sva se baš pomenkovala o tem in onem, prideta zopet dve deklici, skoro podobni onima iz Srednje vasi, samo da je bila ena nekoliko večja od druge. „No,“ reče precej glasno v-ja, „no, vidiš ti, Janez, vsi so se vpisali tam, samo ti si ušel.“ Nato se oglasi „klepetar“ in kar naenkrat se je zavrtelo po sobi. Ko mine prva poskočnica, gresta deklici ponovno k mizi agitirat toda že vre zopet „klepetar“ v kotu in že zopet se je vnelo vrtenje. Potem se je agitacija nadaljevala. „No, daj, pa daj, saj je samo pet dinarjev, nama se mudi, imava še mnogo obrat.“ Kto sta potem uspeli, mi ni znano. Jaz priporočam vsem fantom in dekletom le to: izobražujete se drugod, ker v Izobraževalnem društvu se še nihče ni dosti izobrazil. Podpirajte raje gasilna društva, ki so vam lahko vsak dan v večjo korist, ne pa Izobraževalno društvo; saj ne veste, za kake stroške gre ta denar. — *Popotnik.*

ZLATO POLJE NAD LUKOVICO. Prejel sem semkaj v Ljubljano pismo od prijatelja Ivana s prošnjo, naj sporočim doposlane novice „Domovini“. Tej Tvoji želji rade volje ustrezem,

jambore na jadrnicah. Take lepe vitke smreke je Slapar spravljajl posebno iz vrhpoljskega gozdovja v obližju Moravč. Ko se je Prelovšek znova neko jutro peljal tiakaj s hlanci, so se kakor običajno ustavili tudi pri Jurčetu pod Zabrezjem na običajni požirek žganja.

Prelovšek je bil tisto jutro kaj otožen, da se je mladi šaljivi hlapec začel norčevati iz njega: «Hej, očka, danes ste pa z levo nogo skočili iz postelje, da se držite, kakor bi metje vezal!»

«Fant, le tiho! Kaj bi ti pravil!...» Več pa Prelovšek tokrat ni izpregovoril. Po malem okrepčilu so se odpeljali dalje.

V gozdu je Prelovšek zamišljeno zrl orumenelo listje na bukvah; kakor rumeni in odpada ono, tako ovenevajo tudi njemu in vsakomur dnevi življenja; zadrželo se mu je, da so njegovi že docela orumeneli... Ko je Prelovšek hlapcem ravnal in obsekaval dolge «arbole», je šlo vse lepo od rok. Popoldne so nalt žili in ko so se na povratku zopet zglasili na par požirkov žganja pri Jurčetu, je tudi Prelovšek postal dobre volje, a le za kratko. Ko so nadaljevali pot, so Prelovška prevzeli težki spomini. Umrli tovariš Pajek mu je stopil živo pred oči. Kako živo ga je videl! Kakor v sanjah... Ko da bi stal ob njegovem grobu; pa se je naenkrat prikazal Pajk iz njega in ga

saj sem bil tudi sosed Zlatopoljcev. Torej, da začnem: Zlatopoljci so se zelo čudili, ko so kar naenkrat dobili novega organista. Prejšnji je bil znani Brgantov oče, ki je hodil nad 50 let orglat v Zlato polje. Novi organist, ki je mlad fant, je seveda zbral tudi mlade pevke, ki so vse iz Marijine družbe. Pevske vaje, ki jih je uvedel organist, se vrše v ponočnih urah. Pa je že zlomek; fantje, ki imajo dobre oči in nosove, so izvohali, da se ne vrše samo pevske vaje, ampak se delajo tudi vaje v poljubovanju za grmovji. Zupljanom se čučro vidi, kako je to mogoče, da se nastavi novi organist brez njihove vednosti. Seveda pa so vselej obveščeni, kadar se pobira za cerkev ali župnika denar ali kaj drugega. — Pri občinskih volitvah je bil izvoljen za župana g. Janez Grošelj, posestnik iz Preserij. Prejšnji župan Matej Stražar, ki je županoval dolgo vrsto let, ni bil menda več vseh g župniku. Kar pa župnik misli, mora misliti večina fare. Pa kljub temu se tudi Zlatopoljci dramijo in uvidevajo, da le ni res vse tako, kar govori g. župnik. Posebno mladi ljudje so se začeli buditi. Ze skrajni čas je, da začnemo tudi pri nas preganjati srednjeveško temo. Samo da je prodrla enkrat „Domovina“ k nam, kajti potem je upati, da bodo začeli ljudje misliti s svojimi glavami. — Tako mi je torej poročal prijatelj. Pa se še oglasi in pomagaj dramiti svoje rojake!

SKOFLJICA. Dne 7. t. m. zvečer smo bili tudi mi deležni modrosti klerikalnega kandidata g. Smodeja. Sklical je volilni shod ob 7. uri zvečer v gostilni „Pri Peti“, na katerem seveda ni manjkalo našega dekana g. Pešca in kaplana g. Sušnika, ki sta najzagrizenejša klerikalna agitatorja. Da si zopet pokličemo v spomin: g. Pešec, ki je na prižnici kričal, da naj se zemlja odpre in požre hišo, v kateri se bere „Jutro“ in „Domovina“. Dobro je, da si to zapomnimo, ker tudi zanj pride čas obračuna. Nič boljši ni njegov kaplan g. Sušnik, kateremu je vse, kar je napredno, trn v peti, in si posebno grosupeljskega Sokola večkrat privoščil na prižnici. To le mimogrede. Upamo, da bodo Grosupeljčani ž

hotel objeti... On pa se ni mogel umakniti...

Peljali so že proti Št. Vidu. Prelovšek, ki je ravnal ali krmaril dolgo «arbole», kar naenkrat blestno krikne. Hlapec ustavi in vidi Prelovška pritisnjena z debelo smreko k hrastu, ki je rastel ob cesti. Ko osvobodijo moža iz nevarnega položaja, ga kmet Grof naloži skoraj nezavestnega na voz in ga hitro odpelje v ljubljansko bolnico.

Ravno je solnce zahajalo za vrhove in dajalo zadnje pozdrave jesenski pokrajini, ko se je v groznih blečinah vozil Prelovšek v Ljubljano. Zalostno je pogledoval ubogi trpin še za slovo domače kraje; pred oči so mu stopili vsi mladostni doživljaji. Iz srca si je želel, da bi bilo hitro konec te vožnje in da bi vsaj še dosegel spovednika, ki bi ga spravil z Bogom... Želja se mu je izpolnila.

A že tudi naslednji dan je s prijaznega gradiškega griča brnelo mrtvaško zvonjenje in oznanjalo Prelovškovo smrt. Umril je ponoči, kmalu potem, ko so ga pripeljali v bolnico. A skesano je umrl, spravlien z Bogom... Tako je povedala usmiljenka.

Tudi Jurče je zvedel o tem dogodku, saj je slišal zvonjenje na dom; zdelo pa se mu je, kakor bi zvonovi peli tako: Danes meni, jutri tebi! Danes meni, jutri tebil... (Dalje prihodnjič.)

njim obračunali. Shod je bil dobro obiskan tudi od pristašev Narodnega bloka in SKS, kar ni prav nič dišalo tigrovskim kimašem. G. Smodej sicer ljubi nočne urice za svoje shode, toda tudi ponoči ga najdemo; to je skusil baš pri nas in slišal marsikatero bridko na rovaš tigrovske politike. Svetujemo mu, da pride enkrat podnevi in napravi javen shod. — *Naprednjaki.*

SKOFLJICA. K dopisu iz Skofljice z dne 11. januarja pripominjamo še, da je moral gosp. Smodej z dekanom Peščem in kaplanom Sušnikom vred s svojega volilnega shoda pred razjarjenimi volilci bežati. „Slovenec“ seveda previdno molči o tem shodu in le v splošnem omenja sijajno uspele shode v ljubljanski okolici. Zaradi tega smo si šteli v našo dolžnost, da mi poročamo o tem sijajno usplem shodu g. Smodeja in njegovih pomagačev šmarskega dekana g. Pešca in kaplana Sušnika. Gospodje, Skofljica je napredna in za vas prekislje grozdje. Zatorej roke proč! Naša skrinjica je druga! — *Napredni volilci.*

GROSUPLJE. V „Slovencu“ z dne 11. t. m. smo čitali poslano znanega klerikalnega priganjača Beltrama. Neverjetno, na kakšen način si upa ta človek farbati naše ljudstvo. V nedeljo po maši je obdan od gruč svojih vernih čital to svoje poslano in jim ga razlagal po svoje. Toda to nas ne moti. Cestitati pa moramo g. županu Kaduncu, da se mu je posrečilo v tem spričevalu podati v kratkih besedah verno sliko o značaju tega človeka. Pózabil je le dodati, da je prišla žena Beltrama k njemu in ga za božjo voljo prosila, naj spravi njenega moža pod kuratelo, da ne bo vsega zapravil. Lepo spričevalo za Beltrama, izstavljeno od lastne žene! Reva se nam smili. — *Več občanov.*

BOSTANJ. Zopet sem se podal skozi Bostanjško dolino in čez Gornje polje v Dolenjo vas. Pridem na križpotje sredi vasi, se ustavim pri zamrzlem studentu in se oglečar na vse strani. Nedaleč zaslišim, kako se med seboj prepirajo Marijine družice. Druga drugi očitajo klevete in take stvari, o katerih se po navadi javno ne razpravlja. Oh ja, te Marijine družbenke! Kadar zaslišijo godca, ta j ozabijo svojo pobožnost in se podajo na ples, potem pa nastanejo neprijetne posledice in razne govornice. Potlej opravljajo druga drugo in povzročijo klevetajo še poštene ljudi. Nekaj časa sem jih poslušal, nato pa se odpravil iz vasi nazaj, odkoder sem prišel. Nauk, ki sem ga dobil od tega poslušanja, je ta, da Marijine družbe ne poboljšujejo, temveč pokvarjajo dekleta. Pa na svidenje!

SV. KRIZ PRI LITIJI. V nedeljo 4. januarja je zaklal tukaj 20letni Bevkov iz Počic svojega 20letnega tovariša Čurmovega iz Tihovec. Fant je bil na mrtu mrtev. Vzrok: podivjanost in sovražstvo. Minulo je komaj mesec dni, kar je bil v fari „prepotrebni“ misijon in sačovi, že kažejo. Saj ni čudno, ker se je s prižnice oznanjevalo vse kaj drugega nego besedi božja. Sv. Križ je menda najbolj črna fara v vsej Sloveniji. V vsej fari ne dobiš niti enega naprednega člopa-pisa in vendar so tu v tej vzorni fari poboji, pijančevanje in prešustvo na dnevnem redu. Nezakonskih otrok kar ure. Kdo je vendar vsemu temu kriv, kdo pohujšuje te ljudi v tej tako pristno katoški in bogaboječji fari? Mar je tudi tu vsega krivo napredno časopi je, proti kateremu črni gospodje tako grmé, namesto da bi oznanjevali ljubezen do bližnjega.

ST. VID PRI STIČINI. Zdaj, ko se bližajo volitve, smatram za dolžnost vsakega zavednega naprednjaka, da v korist slovenskega ljudstva pomaga nezavednežem odpirati oči, da se otresemo jarma tigrovskih magnatov. Potem si bo šele naše ljudstvo oddahnilo. Jaz se pri n- pri-zadevam za naš list „Domovino“, ki navzlic

temu, da jo duhovniki preganjajo po prižnicah in spovednicah, neomajno zastopa resnice in napredni program ter se širi med slovenskim ljudstvom. „Domovina“ je za marsiko. — odprta ži, pa marsikomu jih še bo. Agitirajmo torej za naš list z geslom: Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas! — *Kmet-demok.*

KOSTANJEVICA. Na dopis v „Kmetijskem listu“ iz Sv. Križa odgovarjam s tem, da bom čestital SKS Sarjem, če bodo dobili 8. februarja toliko glasov kakor so jih imeli leta 1923. Če bi Hrvat dosegel za SRS toliko glasov, kakor sem jih jaz za dr. Zerjavo, bi bil lahko ponosen. Ne bo nič čudnega, da ostane nosilec liste SKS na istem mestu, ki ga je označilo „Jutro“, kateremu se za kratek čas lahko pridruži še Prepeluh. Ker dopisnika „Kmetijskega lista“ večkrat boli zob, ga pozovem, da pride na skupni sestanek JDS pri Sv. Križu, kjer mu lahko izrujem še ono bolečo škrbino, ki mu nagaja, da ne more mirno razmišljati o delu Narodnega bloka, katerega pristaš in zastopnik ostanem tako vztrajen še dalje, kakor sem bil do sedaj. Vaš dopis mi ni nič odzvel. Z njim ste me pozvali v tem večji boj za ideje naše stranke. — *Ivan Potovič.*

CERKLJE NA DOLENJSKEM. Iz naše doline se le redkokdaj kaj sliši, dasiravno se dogajajo tudi pri nas dokaj zanimive reči. Tako smo imeli v Cerkljah klerikalni konzum, podružnico I. ljubljanskega delavskega konzumnega društva. Obetali so nam zlate gradove, predvsem nizke cene in 3 odst. od kupne vsote. Župnik in kaplan sta na shodih na vse pretege priporočala konzum, češ, nikar ne podpirajte liberalnih trgovcev, ki vas odirajo in bogatijo na vaš račun, dočim je konzumu le za dobrobit ljudstva. Varujte se liberalnih krempljev, liberalni trgovci vam bodo prodajali posestva. S takimi in podobnimi strašili se je vršila agitacija za konzum. In res, nekaj časa je šlo dobro, a ljudje so kmalu videli, da konzum še dražje prodaja kakor liberalni trgovci. Obljubljenih procentov tudi ni bilo, temveč so si izmislili neko deležno rezervo, kamor so se stekali procenti. Poleg tega so gospodje v Ljubljani obdržali boljše stvari zase, nam pa pošiljali manj vredno blago, gotovo v pričanju, da je za kmeta vse dobro. Ljudje, ki niso več tako nespametni, da bi kupovali slabo blago, četudi je klerikalno in od farovža priporočano, so začeli opuščati konzum. Zastonj sta župnik in kaplan rotila še svoje zadnje verne ovčice. Ljubljanski gospodje so se razsrdili, naložili so ropotijo na voz in jo odpeljali v Rajhenburg in Trbovlje. Ondotni prebivalcem baš ne moremo čestitati nad to pridobitvijo, saj so dobili od izbirkov izbirke. Najlepša pri stvari je pa ta, da centrala v Ljubljani noče članom izplačati onih procentov, temveč pravi, naj člani lepo mirno čakajo dve leti; to se pravi, če v tem času konzumno društvo propade, se člani lahko obrišejo za svoj denar in bodo morali plačati še enkratni delež. To društvo je imelo ali še ima v Sp. Šiški svojo vinarsko zadrugo. Kakor nam je ravnatelj Kocmur sam povedal, imajo pri tej zadrugi čeden primanjkljaj okrog 300.000 K. Kdo bo to plačal? Sigurno člani konzuma. Govori se tudi o ponesrečenih špekulacijah. Saj čudno to ni, ko pa vodijo konzum sami „strokovnjaki“, ki o trgovini nimajo pojma. Ravnatelj ima tudi sijajno plačo: mesečnih 30.000 K poleg prostega stanovanja in drugih beneficij. To se torej pravi dobrobit ljudstva! Ti primeri nam jasno kažejo, koliko je klerikalcem za ljudstvo. Njim je za ljudske glasove in za ljudski denar, a za dobrobit onih, ki so pri koritu! Konzum je zmrznil, sedaj je pa treba poiskati drugo polje, kjer se bo dalo kaj storiti za blagor ljudstva. In že so jo iztuhitali mlekarne. Pri nas mlekarne, ko dve tretjini posestnikov sploh nima toliko travnikov, da bi pre-

hrnili poleg para volov samo eno kračico. Mlekarne smo že imeli, pa je v dveh mesecih zaspala in tako bo zaspala tudi ta. A glavno je seveda, da plača vsak član po 1000 K in v primeru, da propade, še 1000 K. Mislimo, da bo naš podjetni in bojeviti kaplan nalovil malo kalinov. — Bližajo se volitve. Naši klerikalci pridno agitirajo po vaseh in varajo ljudstvo s starimi lažmi. Tučri naš dični Sušnik je bil že tu in imel shod pri zaprtih vratih. A mesto, da bi povedal, koliko so tigri od zadnjih volitev dosegli, udriha pri vsaki priložnosti po Narodnem bloku in vseh mogočih osebnostih in zvrča vso krivdo za neuspeh na gg. Pašiča in Pribičeviča, češ, da dokler bo Pašič na vladi, ne bo pri nas drugače. Čudno, da je bilo takrat dobro, ko so klerikalci postavili na vlado g. Pašiča. Seveda imajo tudi g. ministra dr. Zerjavo strašno v želodcu in ga skušajo blatiti na vse načine. Toda pokažite nam, gg. tigri, le enega med vami, ki je tako dosleden v svoji politiki kot minister dr. Zerjav in ki je storil toliko dobrega za Slovence. Ljudje, ki zapuščajo te shode, vedo povedati le o g. Pašiču in g. dr. Zerjavu. Ta dva da imata na odločilnih mestih tak vpliv, da je sploh nemogoče kaj doseči proti njima. Dobro, da to vemo, zelo dobro. Saj sami priznajo, da ne morejo ničesar doseči in da so njih obetanja le prazna gobezdanja, s katerimi pitajc nevedne ljudi. Če torej že ta dva gospoda sama več dosežeta kakor celo krdelo tigrov, je samo ob sebi umevno, da bo še večje število poslancev Narodnega bloka doseglo vse, kar si ljudstvo želi. Zato pa bo ljudstvo 8. februarja tudi pokazalo, da je sito praznih obljub in bo svoje glasove oddalo Narodnemu bloku. Pokazali bomo, da si želimo blagostanja, miru in reda v državi in da ne trpimo nikakih hujskačev več med nami. Zatorej živel Narodni blok in živel g. minister dr. Zerjav! Na Kranjskem je druga skrinjica naša! — *Cerkljanci.*

DRAGA. Z veseljem smo čitali dopis „Iz popotne torbe“, ki je v cenjeni „Domovini“ opisal naše nove razmere. Zeleli bi le, d. kmalu pride na svetlo obljubljen nadaljevanje. Nas, kakor rečeno, veseli, da se kdo zanima za naše zapuščene kraje, nasprotno pa one neizrečeno jezi, ker so mislili, da bodo njihova „dela“ ostala prikrita. Naš g. župnik n. pr. pravi, da bo onemu dopisniku že pokazal. Upajmo, da se bo njegova jeza kmalu ohladila; imamo vzrok za to upanje. Dne 11. prošlega meseca je bil pri nas shod republikancev. Govornik je svoj govor zelo omejil, in to iz vzroka, kakor je sam rekel, da ne sme podrobneje govoriti. Sploh pa je bil njegov govor brezpomemben; naveličali smo se že teh starih pesmi, oziroma ptičev, ki nam le pr. 3 volitvam lepo pojejo. Leta 1923. smo volili klerikalce v nadi, da nam obljubljen res izpolnijo. Sedaj smo videli, kaj je na tem re-nice. Le za svoje žepe se brigajo, za nas pa ne! Ne mislite mogoče, da smo vsi Kočvarji taki, kakor se je o nas že pisalo; dobi se med nami tudi mnogo takih, ki z veseljem pozdravljamo skupen nastop naprednjakov, katerim hočemo i mi dati svoje glasove. Uverjeni smo, da se nam bo na bolje obrnilo, ako premagamo razne Radiče, ki hočejo našo državo razkrojiti in prodati tujcem. — *sel.*

BELA KRAJINA. Moram spregovoriti nekaj besedic. Pred zadnjimi skupščinskimi volitvami nas je posetil g. Nemanič in nam razložil program klerikalne stranke, češ, da se bori za avtonomijo, potem za to, da bodo služili slovenski fantje v Sloveniji, da bo nekaterim našim sinovom skrajšan vojaški rok, da bodo dobili pogorelci iz Otavca podporo itd. Volil sem SLS, misleč, da se bo vse to uresničilo. Zasedoval sem ves ta čas politiko. K sreči so se mi danes odprle oči. Sedaj vam bom pa jaz odgovoril le s kratkimi besedami, ker nisem govornik: Tiste, katere ste na-

pisali, so se res vrnili, odslužili so pa ves vojaški rok. Če bi pogorelci iz Otavca čakali na Vašo podporo, bi že zdavnaj pomrli od glada. Avtonomija se pa reče po domače polomija! Z Bogom SLS! Mislim, da se bodo tudi drugim talačkim občinarjem odprte oči, zato sem se oglasil. Nočem, da bi jih imeli za bedake kakor mene. Volil bom pa Narodni blok, v katerem so združene stranke, katerim je delo več kakor obljuba. Volil bom g. Zupaniča, Belokranjca iz Gribelj, človeka, ki ve za naše razmere in nam bo tudi pomagal. Kaj kmalu naj nas obišče! SLS ima pa pred volitvami veliko, po volitvah pa nema — nič. — *Občinar.*

BELA KRAJINA. Pri nas je volilno gibanje dostojno in mirno, samo ni do miru belokranjskim duhovnikom, ki izrabljajo cerkev v politične namene, da bi rešili potaplajočo se barko pred popolnim potopom. Po stari navadi postavljajo na prva mesta duhovnike za kandidate, čeprav papež prepoveduje udeležbo pri politiki. Da bi se znebili Nemaniča, so ga postavila v najslabši okraj, ki ne da v nobenem primeru dovoljno število glasov. Kroglice, oddane v Beli Krajini v prvo skrinjico, so izgubljene. Naš kandidat g. Niko Zupanič ima najboljše izgleda tudi v novomeškem okraju. Grdo in neumno bi bilo delati proti njemu, ko ima vendar velik vpliv in res lahko nekaj doseže. Nemanič je pravil na shodih, da niso mogli tigrovski poslanci ničesar opraviti, ker jih je bilo premalo. Ali ti torej nespametno voliti tako stranko, ki nima ugleda? Vsi se moramo združiti z veliko stranko in potem bomo prav lahko dosegli, kar želimo. Duhovščina pa naj nikar ne razburja in draži naroda, ker to ne odgovarja njenemu poklicu. Od klerikalcev še nismo imeli drugega kakor same obljube in teh na koše, uspehov pa nič. Nemanič naj raje pobira merico v svojem mlinu, pa bo imel več uspeha, politiko pa naj prepusti drugim, ki bodo za Belo Krajino res kaj napravili. On nima danes pokazati drugega nego to, da je služil po 300 Din na dan, uspehov pa ni imel pri nobenih. Izpustimo vsi kroglice v drugo skrinjico (Kranjska).

DOBLICE. Tu je priredila šolska mladina iz Dobljč in Maverlena pod vodstvom učiteljstva božičnico, ki je prav dobro uspela. Igrico „Božični večer“, ki jo je spisala Završanova, je zabevala obilo truda, če pomislimo, da se je tu igralo prvič. Otroci obeh šol so bili obdarovani pod prižganim drevescem. Nekaj darov je prispevala tudi CMD. Navzočih je bilo poleg Črnomeljcev tudi mnogo domačinov, ki so gledali svoje malčke na domačem odru. Gospodična voditeljica si prizadeva, da nas bo pozdravila v prihodnje tudi z odraslimi, na čemer ji želimo kar največ sreče.

ČRNOMELJ. Iz Črnomlja pelje pot v rodinsko gorico. Nekaj so jo že popravili v jeseni Talčani in Črnomelci; ko so prišli do Vel vrha, so se pa morali prav pošteno skregati. Poklicali so še občino Loko na pomoč. Konec konca je bil, da je ostala pot nepopravljena. Je pa v takem stanju, da bi se r. enem čelu človek ubil, na drugem pa ugreznil v ilovico in vodo. Po tej poti gre zlasti ob nedeljah in v času, kadar so dela v vinogradih, mnogo ljudi. Če pomislimo na otvoritev Planinskega doma, bodo prišli tudi tuji in lep vtis bodo dobili! Zadnji čas je, da store občine prepotrebne korake in popravijo 200 metrov dolg del sedaj, ko je še vreme ugodno in ni takega silnega dela. Rešijo pa naj obenem tudi, kako se bo oskrbovala pot, da se ne bodo gledali navzkriž radi popravila, kakor se gledajo že 13 let.

STARI TRG PRI ČRNOMLJU. Povadati moramo nekaj čisto na kratko: Da koru v naši cerkvi ni vse v redu. Sopiri se tam sicer mati na-

lega župnika, toda za njenim hrbtom v zvoniku pa ovčice Marijine družbe pones. vžujejo zvonik, ki je vendar tudi posvečen. Opozarjamo mežnarja, naj pazi v bodoče na početje teh tercijskih, ker sicer bomo vse z brkami nagnali s kora! — *Farani.*

PODZEMELJ NA BELOKRANJSKEM. Ker se je naša stara klerikalna trdnjava pri zadnjih volitvah omajala, bi radi tigri pri teh volitvah zopet nekaj nazaj dobili. Pa ne bo šlo več. Naš kandidat je in ostane naš bližnji rojak g. dr. Zupanič, ki ga poznamo vsi in vemo, da bo on za nas vse kaj drugega, kakor pa želebejski Nemanič. Mi se bomo držali domačega človeka, -ki ga tudi v Beogradu dobro poznajo in ki ima tam mnogo prijateljev.

RAKA. Zadnji dopis v «Domovini» iz Rake je naš župnik g. Škerjanc precej z zadovoljstvom vzel na znanje, ker smo ga pohvalili, da je tako obogatel v tem kraju časa bivanja med nami. Pač dokaz, da so tu še precej naivni ljudje in pri takih se še dobro izhaja. Skoro vsako nedeljo je v cerkvi bil hud na «Domovino». Sedaj pa pravi, da je prav ponosen, če je republikanec, samo to da je napačno, ker dopisnik ni točno informiran. Najbolj ga jezi to, ker se v dopisu vpraša: «Ali je to pravično, da ima en človek brez otrok toliko premoženja?» Pravi, da ima tudi on otroke, za katere še ne vemo in za katere mora skrbeti. Proti svojemu pristašu Jelovšku se je baje izrazil, da se bo, če ga ne bodo ženske in dopisnik «Domovine» v miru pustili, razjezil in dal v «Slovincu» objaviti izkaz, koliko otrok ima, da bo znano faranom tudi za tiste, o katerih še nihče ne ve, kje so raztreseni.

GRIBLJE. Pri zadnjih volitvah so naši klerikalci drveli za Nemaničem in dobili zato slabo nagrado. To svojo napako bodo letos popravili, ker so se prepričali, da za Griblje res lahko edino dr. Zupanič kaj napravi. Letos se bo prvič pokazala sloga, kar je vse hvale vredno. Čudno bi bilo, da bi se zaupalo človeku, ki ga vidijo samo pred volitvami, dočim je g. Zupanič rojak in je srečen, kadar le more priti v svoje ljube Griblje.

PEKEL. Lepa Anic iz Pekla je hodila dalje časa nekako klavrna in je vse kazalo, da postane mati. To se je tudi resnično zgodilo. Anica je pred meseci porodila otročička, ki pa je že po petnajstih minutah izdihnil. Ker Anica zdaj ni vedela, kaj bi storila z mrtvim otročičkom, ga je s pomočjo svoje starejše sestre zakopala, toda ne na pokopališču, temveč v Peklu za otokom. Orožnik S. pa je imel tako dober nos, da je ta sumljivi pokop izvohal, ter te dni izkopal kosti. Kaj se bo še nadalje ukrenilo, pa utegnemo sporočiti. Pri nas v Peklu je namreč marsikaj možoče.

KRASINEC. Pri nas smo soglasno sklenili voliti našega domačina g. dr. Nika Zupaniča iz Gribelj. Njega poznamo izza mladih let in on je bil vedno pravi kmečki sin, ki se ni nikdar sramoval svojega rodu in jezika, ampak je ostal vedno naš dobri Belokranjec.

ZGORNJA REČICA PRI LASKEM. Pri nas ni tako hudo, kakor mnogi mislijo. Imamo razne živalce, med drugimi tudi starega lisjaka, da se že zgodaj zjutraj šopiri nad svojimi najemniki. Glavo nosi pokoncu, na njej ima mlinarski klobuk, v njej pa jako razvit jezik. Najbolj pokaže svoje možakarstvo, kadar se približuje nedelja; takrat zazvoni na svoj zvon, da odmeva preko vseh plotov. Takrat mi najemniki vemo, da je nekdo nad nami, ki nas čuva in pazi na to, da se kdo izmed nas ne bi pregrešil v svojih mislih, kaj šele v dejanjih. Naš lisjak je pa tudi samozavesten in ne pusti, da bi mu kdo ugovar-

jal. On ve, kaj hoče, in to se mora tudi zgoditi. Ako se pa ne zgodi po njegovi volji, zavrti svoj gibčni jezik in zmagoslavno odide v boj proti svojim nepokornežem. Gorje jim, ako se takoj ne ydajo. To pa mi podložniki vemo, zato se vedno ob takih prilikah hitro umaknemo v svoja zavetišča in čakamo, da se vreme nekoliko zjasni. Solnce še tudi ni pozabilo na nas. Ako ne dežuje, nam sije solnce in nas razveseljuje ter daje tako toploto, da skoro ne moremo strpeti. Vprašamo ga, zakaj ne pošilja svoje hčerke k sv. maši? Ali zato, ker je še vedno bolna? Danes naj zado- stuje, drugič kaj več. — *Opazovalec.*

SV. KRISTOF PRI LASKEM. V zadnjem času se je pričelo v naši občini precej živahno gibanje političnih strank. Predvsem je borba med samostojnimi demokrati in klerikalci. Drugi itak ne pridejo v poštev. Ker so se samostojni demokrati pričeli marljivo brigati za koristi ljudstva, zato smo pri zadnjih občinskih volitvah dobili kljub temu, da so nas klerikalci z vsemi lažmi hoteli pred ljudstvom očrniti, vendarle šest odbornikov. Pri prejšnjih občinskih volitvah pa ni bilo sploh nič demokratov v občinskem odboru, temveč so se v njem šopirili sami klerikalci. Ti so počenjali le budalosti in nič se niso zmenili za zboljšanje občinskega gospodarstva. Sele, ko so prišli v občinski odbor delovni in pošteni samostojni demokrati, so se pričele na njihovo za- htevo popravljati ceste. Sedaj vidimo, da se le v stranki samostojnih demokratov zbirajo res delovni in pošteni ljudje, zato bomo mi trezni Svetokrištofci volili dne 8. februarja kondidate Narodnega bloka.

TRNOV VRH NAD LASKEM. Od dne do dne se nas Trnovhribčanov polšača večje navdušenje za Samostojno demokratsko stranko, kajti slovenski samostojni demokratje so napravi- li za Slovence, dasi so imeli komaj enega pos- larca, več kakor 21 klerikalnih tigrov. Vso čast g. ministru dr. Zerjavu, ki vidi in pozna trpljenje nas rudarjev, in je dosegel to, da ne bo naš onemogli rudar, ki je vsa mlada leta žrtvoval svo- jemu poklicu, vržen na cesto. Raznih klerikalnih steparjev pa mi ne maramo; zato bomo volilci s Trnovega hriba temeljito obračunali s kleri- kalci na dan volitev. *Rudar.*

TRNOVO NAD LASKEM. Tudi pri nas in po okolici bi radi klerikalni agitatorji sejali avtonomistično misel. Toda povemo vam, da so pri nas, enako tudi po sosednjih vaseh, vse vaše politične akcije brezuspešne. Poznamo vas dovolj in vemo, da klerikalni voditelji poznajo le samega sebe. Ljudstvo jim je pa postranska stvar. Upa- mo, da ni v naši vasi nikogar, ki bi sedel na lim klerikalnega kandidata dr. Gosarja.

SLIVNICA PRI SV. JURIJU OB JUŽNI ZELEZNICI. Naši klerikalci se zavedajo, kaj so zakrivali njihovi tigri. Dobro se še spominjamo, kaj vse so nam na shodih pred 18. marcem 1923. leta obetali. Avtonomijo, v kateri ne bo treba plačevati davkov, blago po trgovinah bo za polovico ceneje, vožnje po železnici se bodo za polovico znižale, naši slovenski vojaki bodo služili tukaj v domačih krajih in še teh bo čisto malo itd. Volilci smo si zelo dobro zapomnili, kaj so obetali in kaj so nam napravili. Pri zadnjih volitvah so tudi mene premotile klerikalne obljube, da sem spustil kroglico v klerikalno skrinjico, to se je zgodilo le 18. marca 1923. in se ne bo več. Dne 8. februarja letošnjega leta bom kroglico oddal v 4. skrinjico (Štajersko). Može, ki kandidirajo na naši listi, zaslužijo naše popolno zaupanje. Tovariši, naprednjaki, v nedeljo dne 8. februarja oddajmo vsi volilne kroglice v 4. skri- njico Narodnega bloka, v katerem so vse napred- ne stranke zedinjene. — *Volilec.*

ŠMARJE PRI JELSAH. Pri nas imamo klerikalno konsumno društvo, katero vodijo ka-

plani, organisti itd. Kupovati bi smeli v društvu izključno člani društva in je torej dostop v kon- sum omejen. V lokalu pa je tudi že dalje časa trafikantski ekszupana Anderluba. Torej v lokalu, kamor je dostop dovoljen le članom konsuma. Vprašamo okr. finančno ravnateljstvo v Mari- boru in delegacijo ministrstva financ v Ljubljani, kako je to mogoče? Ali ni trafikantska javna? Tu treba napraviti red in prenesti trafiko v lokal, ki bo javen, vsem dostopen. Sicer se pa itak go- vori, da konsum prodaja blago tudi nečlanom. So celo dokazi za to in pozivamo obrtno oblastvo, da končno stori potrebne korake proti takemu kršenju društvenih pravil. — *Šmarski kmetje.*

ŠMARJE PRI JELSAH. Gotovo so bralci „Domovine“ mislili, da se je to ljubo Šmarje ogrnilo s tančico klerikalizma. Resnica je, da se doživi v tem kraju marsikaj zanimivega, kar pa ne pride v javnost. Tako smo dne 10. t. m. usta- novili Orjuno. Dasiravno naši nasprotniki delajo z vso paro proti nam, nam ni upadel pogum in stopamo krepko naprej proti našim ciljem. Na delo!

ROGAŠKA SLATINA. Prošlo nedeljo do- poldne ob devetih se je vršilo zborovanje bivšega ministra g. Puclja. Mož se je zelo trudil, da bi privezal na sebe naše štajerske kmete-volilce. Seveda si je nekaj plačanih pobalinov prignal s seboj, da so pritrjevali njegovim praznim fra- zam. Pripomniti moramo, da je bilo na tem zborovanju večina Drogenikovih pristašev in nekaj klerikalcev. G. Puclju svetujemo, naj ne hodi farbat nas štajerskih kmetov. Mi bomo vo- lili našega vrlega, dobro znanega moža g. Dro- fenika, ki se je že mnogo žrtvoval za kmečki stan pri nas na Štajerskem. Dne 8. februarja bomo vrgli naše kroglice za Narodni blok v četrto skrinjico.

SREDIŠČE OB DRAVI. V nedeljo 18. t. m. ob enajstih dopoldne izročil v tukajšnji šoli gosp. sreski poglavar dr. Vončina iz Ptuja red sv. Save 5. razreda tukajšnjemu šolskemu ravnatelju gosp. Antonu Kosiju. Zaslužnemu šolniku čestitamo!

SV. PETER NA MEDVEDJEM SELU. Tu se je ustanovila na sestanku 4. t. m. nova kra- jevna organizacija demokratske stranke. Nače- lujje ji posestnik g. Tone Kregar, tajnik je nad- učitelj g. Korbar, blagajnik učitelj g. Fink, odborniki gg.: Franc Strašek, Jakob Cverlin in Ivan Gobec. Novi odbor je prevzel takoj skrb za prihodnje volitve in je sklical večji zaupni shod za soboto 11. t. m., ki se je vršil v izbor- nem razpoloženju. Vsi navzoči so soglašali z mariborskim odposlancem Narodnega bloka in uvideli potrebo resnega dela ter obljubili, da bodo v prihodnjih dneh delali na to, da bo zma- ga Narodnega bloka častna.

ST. PETER NA MEDVEDJEM SELU. V soboto smo imeli napredni kmetovalci pri Kre- garju prav dobro obiskan sestanek. Soglasno smo sklenili, da vsak posameznik obrazloži svojim sosedom in prijateljem, da je pametno in korist- no za kmečke volilce, če volimo našega doma- čega kmečkega kandidata Drogenika. Drogenik je naše gore list in je s svojo neutrudljivo delav- nostjo dokazal, da pomaga našim ljudem. Saj bi si pa dali tudi samemu sebi prav slabo izpriče- vato, če bi ne našli med našimi štajerskimi kmeti tovariša, ki bi mu zaupali. Vsak količkaj misleč kmet ve, da žuli štajerskega kmeta marsikaj dru- geje nego kmeta na bivšem Kranjskem. Da je večina naših ljudi tega mnenja, sta v nedeljo na Slatini menda tudi uvidela Sima mlajši in Turn- škov Anza, ki sta edina ploskala g. Puclju ter sta se zaman trudila, da bi jima še kdo pomagal. Čast sicer vsakemu prepričanju, vendar smo se vsi prav začudili, da je prišel Anza na Pucljev

Na Kranjskem druga je skrinjica naša; v njo kroglico roka spustila bo Vaša!

shod, ker je ravno na predvečer prav ugleden klerikalni posestnik pod častno besedo izpovedal, da je Anza predsedal k njim. No, pa brez zamere; eden se je gotovo zlagal. Pa še nekaj, dragi Sentpetrčani! Naš g. župnik, ki je sicer zelo počasen v cerkvi in se muči cele ure v potu svojega obraza, da nam nekaj pove, kar pa nima ne glave, ne nog, je postal zelo vnet politik. Svetujemo mu, da se raje bolje pripravi na svoje pridige. Pustite politiko, g. župnik, pa si bomo zopet dobri. — *Sentpetrčan.*

ZIBIKA. Klerikalni kandidati so tako korajžni, da si ne upajo sklicevati javne shode. S pismi vabijo ljudi, da naj pridejo v Smarje. Le tu pa tam se znajdejo še najbolj zatelebani in zaslepljeni miljenci duhovniške suknje, da vabilo sprejmejo. Svetujemo gg. tigrom, naj ne pridejo k nam, če se nočejo osramotiti. Na dan volitev bomo že obračunali z njimi za njihove sleparske obljube pred zadnjimi državnimi volitvami. Samostojni demokrati, samostojni kmetje in drugi naprednjaki, ki nečemo trobiti v farovski rog, bomo oddali kroglice v 4. skrinjico, ker kandidirajo na tej najboljši možje naše slovenske štarske.

SV. EMA. Dva kmeta sta šla od trgovine g. Zupanca v Pristavi in sta se takole pogovarjala: A.: „Prijatelj, vidiš, sedaj je Radičeva stranka pri kraju. S katero stranko boš volil 8. februarja?“ B.: „Jaz bi itak ne bil volil več Radičeve republike, ker je bila ta pomešana z boljševiki in drugo takšno brozgo. Sploh je ta Radič ali norec ali pa nesramen cigan. Meni se vidi, da bo najbolje, da vržemo vsi, ki s svojo glavo mislimo, volilno kroglico v 4. skrinjico.“ A.: „Zakaj si prepričan, da bi bila ta skrinjica najboljša?“ B.: „Zato, ker je skrinjica Narodnega bloka, v katerem so združeni SDS, vsi pametni samostojni kmetje in vsi boljši slovenski radikali. Nosilec liste je dr. Pivko, ki ga poznam že iz vojnega časa in ki je zelo dobra duša. Srezki kandidatje so pa tudi sami taki možje, ki so nam porok, da se bodo, če bodo izvoljeni, pobrigali za naše zanemarjene gospodarske zadeve.“ A.: „Če je pa tako, kakor ti praviš, potem pa tudi jaz ne bom vrgel kroglice v klerikalno skrinjico, kakor sem to iz zaslepljenosti doslej delal, ampak jo bom na dan 8. februarja spustil v 4. skrinjico.“ B.: „Boš videl, da oba tako najbolje storiva.“ — *Poslušalec.*

MARENBERG. Tu se je vršil v ponedeljek 12. t. m. zvečer volilni shod dr. Pivka. Udeležilo se ga je nad 70 tržanov in kmetov iz okolice. Vmes je bilo tudi nekaj pristašev NSS in SLS. Zborovanje je vodil notar g. Kolšek. Dr. Pivko je poročal o položaju. Debata je bila zelo obširna, na vsa vprašanja navzočih somišljenikov drugih strank je odgovarjal dr. Pivko tako stvarno, da je pomenil konec shoda po triurnem zborovanju veliko zmago Narodnega bloka. Zlasti so se tudi vsi navzoči kmetje navdušeno izrekli za listo Narodnega bloka.

RUSE. (Razmere v ruški tovarni za dušik.) Da so razmere v tej tovarni za jugoslovenske delavce bolj mačehovske, smo že zadnjič omenili. Danes hočemo samo pogledati, kakšne nenadomestljive inozemske kapacitete imamo. Posedujemo električarja, ki je menda nenadomestljiv, ker je sorodnik g. ravnatelja. Zelo dvomimo, da bi re dobil nadomestnika, našega državljana. Imamo ključavničarja, ki je postal nenadomestljiv takoj, ko se je poročil z Jugoslovenko, čeprav je velik nasprotnik narodnih idej. Nenadomestljiv je postal tudi šofer, ker mu je brat knjigovodja, ki je seveda tudi nenadomestljiv. Se lepše pa je, da imamo tudi nenadomestljivo tipkarico, ker je baje zaročenka nekega inženjerja, optanta za Avstrijo. Seveda ni nič čudnega, ako imamo tudi skladiščnika nenadomestljivega, ker je baje zanesljiv, kakor da smo vsi Jugoslovani nezanesljivi. Za danes jih je dovolj, drugič pridejo na vrsto še drugi, katerih je še cela vrsta. Razvidno je pa že iz navedenega, za kako ničeve nas morajo imeti inozemci, ko vidijo, kakšne ljudi puščajo naše oblasti za nenadomestljive v času, ko imamo na tisoče brezposelnih. Pripomniti pa moramo, da imajo ti ljudje svojo „laj“ „rdo“ v tukajšnjih internacionalcih, za protiuslugo pa zadržki tovarniški blagajnik pri izplačilu organizacijski mesečni prispevek, ker drugače bi se „garda“ že zdavnaj razšla. Opozorjamo merodajne oblasti na tem mestu, da store potone korake in omogočijo, da dobijo tudi naši ljudje boljše mesta v tovarni, ki stoji na naših tleh. Delavstvu pa kličemo: Več poguma in zaupanja v lastno moč, oklenite se trdnim narodnim voditeljem in pristopajte v obilnem številu k narodnim organizacijam, ker brez boja ni zmage!

RUSE. V nedeljo se je vršil shod SLS. v nekdanji šoli. Navzlic prikrivanju se ga je udeležila skoro polovica naših somišljenikov. Govornik, „velezasluženi“ poslanec g. Faleš, je govoril tako, kakor se more govoriti le pred nepoučeno ali samo enostransko poučeno množico. Najprej smo slišali, kakšne vsote denarja je dal na razpolago sedanji režim v agitacijske svrhe za volitve, potem nekaj že vsakemu otroku znanih ugotovitev o socialni demokraciji, kar bi bil seveda „futer“ za delavstvo. Nato je pa prišel na pranje bivše tigrovske vlade. Zanimiva so utemeljevanja, zakaj je ta vlada demisionirala. 1.) G. minister Žerjav, ki ima baje vedno dostop na dvor, je izposloval pri kralju, da je dobila vlada migljaj, naj demisionira. 2.) Načrt zakona proti korupciji je baje pognal „korupcionistu“ Pašiču tak strah v kosti, da je z vsemi sredstvi, seveda v družbi drugih korupcionistov, deloval in spletkaril pri kralju za razpust vlade toliko časa, da je to izposloval. 3.) Tudi Radič je onemogočil vlado s klici proti kralju in monarhiji. 4.) So pa tudi krivi padca vlade razni od g. Pašiča plačani individui na Hrvaškem, ker so vpili: „Proč s kraljem! Zivela republika!“ Potem je govornik razvijal še program bivše vlade, katerega je gotovo sestavila šele pred

kratkim, ker takrat naše ljudstvo o vsem tem ni ničesar vedelo. Mi vemo, da ste za pekel ali za nebo, samo ako so dobri zgledi za vašo bisago. Slišali smo tudi, da minister g. dr. Žerjav zelo dobro plačuje svoje agitatorje, zato vas prosimo, g. urednik, da nam sporočite, kje je ta „kasa“. Omenimo še, da se našemu somišljeniku ni dala beseda kakor tudi nekemu invalidu ne. Predsednik shoda je na hitro zaključil shod in še sam javkal, da nima dela, česar je menda kriv P. P. režim. Za razhod so se pa verni klerikalci pokazali v precej „aufbiksarskem“ razpoloženju in le razumnosti naših pristašev se imajo zahvaliti, da ni bilo hujših posledic. G. „velezaslužnemu“ poslancu svetujemo, da pusti drugič rajši svojo kramo med svojo „žlahto“, zavedne Ruše pa naj pusti v miru. Istotako svetujemo predsedniku shoda, da rajši posveti svoje zmožnosti svojemu obrtu in opusti klerikalne švigašvage, pa bo imel tudi dovolj dela. *Narodnjak.*

SV. RUPERT V SLOVENSKIH GORICAH. Dovolite, g. urednik, da se sem potem zahvalim tistim klerikalnim agentom, ki so mi začeli zastoj pošiljati „Slovenskega gospodarja“. Gospodje so namreč ovohali, da se je „Domovina“ tekem zadnjih let pri nas tako priljubila in razširila, da ima več naročnikov kakor vsi klerikalni listi. Naj nam le zastoj pošiljajo „Slovenskega gospodarja“, saj imajo dosti tigrovskega denarja. Mi pa jim tudi priporočimo, naj si naročijo „Domovino“ in tudi „Vojnega Invalida“. Jaz jim lahko točno preskrbim nakaznico za poštnino in naročnino. Klerikalni gospodje pač ne smejo zameriti, da ta dva lista nista zastoj kakor klerikalni organi. Toda volitve so blizu in takrat, upamo, bo tudi klerikalnim listom pošla sapa. Dotlej naj nam jih pa le pošiljajo, sprebrnili nas pa ne bodo. Tigrove ne bomo vtili nikoli več! Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas! — *Invalid.*

CVETKOVCI PRI VELIKI NEDELJI. Občina Cvetkovci je bila skozi dolga desetletja domena najgršega klerikalnega terorja. Pri lanskim občinskih volitvah so naši vrli naprednjaki končno obračunali s klerikalci in stoji na čelu občine danes odlični naš somišljenik g. Petek, ki je sklical za torek 6. t. m. volilni sestanek z osebimi vabili na 42 oseb. Zanimanje za sestanek pa je bilo tako veliko, da se je zbralo v prostorih g. Kolariča 65 volilcev, ki so z napeto pozornostjo in ob živahnem pritrjevanju sledili izvajanju strankinega tajnika g. ...lerja. Shod je otvoril in vodil g. župan Petek. G. Spindler je v daljšem stvarnem govoru orisal pomen sedanjih volitev zlasti tudi za nas Slovence ter je ob splošnem odobravanju pozval vse navzoče, naj posvetijo do 8. februarja vse svoje moči čim najlepšemu uspehu Narodnega bloka. Govorili so še gg. Senica, Petek, Wieser in drugi, ki so soglasno poudarili potrebo, da se končno napravi v državi red. Med velikim navdušenjem so vsi navzoči sklenili, da bodo šli in priredili volilne sestanke tudi v vseh sosednjih občinah, da se tako razširi misel Narodnega bloka.

Kaj so dosegli klerikalci?

- 1.) Kuluk.
- 2.) Štirikratni zemljiški davek.
- 3.) Zvišano osebno dohodnino.
- 4.) Zvišane železniške tarife.
- 5.) Zvišane takse.
- 6.) Malaržo za naše fante v Makedoniji.
- 7.) Zadolžitev kmečkih posestev.
- 8.) Pomanjkanje slovenskega ljudstva.

Pametni volilci SLS. bodo ostali pri volitvah 8. februarja doma, ker se ne dajo več slepariti od tigrovskih kolovodij.

Klerikalce bodo volili le nespametniki

Po naši lepi slovenski domovini gre danes samo en glas, ki govori o obsodbi klerikalne politike. Naše ljudstvo je v svoji lahkovernosti verjelo klerikalnim hujšakom, ki so pred zadnjimi volitvami v narodno skupščino leta 1923, kakor pobesneli levi hodili okrog po deželi in pridigovali o edino zveličavni klerikalni politiki. Ljudstvo je lepim besedam verjelo, saj so jih govorili med drugimi tudi blagoslovljeni gospodje raz prižnic in po spovednicah, na shodih in v razgovorih. Naš človek, ki je pošten, je pač bil prepričan, da je vse, kar govore in obljublajo klerikalni politiki, čisto zlato. Klerikalni voditelji in agitatorji so slovenskemu narodu vedoma in pri polni zavesti govorili neresnico. Ako se pri sedanjih volitvah pred svojimi prejšnjimi volilci opravičujejo s tem, da to ali ono niso mogli izvršiti, je to samo dokaz njihove nesposobnosti in deloma njihove hinavščine.

Mnogo stvari je takih, ki bi jih klerikalci s svojimi 21 poslanci pri malo sposobnosti in marljivosti prav lahko izvršili.

Mnogo je pa seveda takih, ki jih nikdar izvršiti ne bodo mogli, ker so nezmislne. Pa to klerikalni voditelji tudi sami prav dobro vedo, le ljudstvu govore neresnico.

Bližamo se novim volitvam. In to glavno zato, da ljudstvo pove, ali hoče že enkrat imeti

pravično razdeljene davke

in druge gospodarske udobnosti, ali pa hoče še naprej dopustiti, da se bo kričalo o avtonomiji, zraven pa bo propadalo celotno naše gospodarstvo. Mi vsi skupaj smo siti tako volitev kakor politike. Vse te komedije nam ne prinesejo boljšega življenja. Imeti hočemo že enkrat mir in s tem možnost, da bo naša narodna skupščina v Beogradu mogla skopati v najnujnejših in najpotrebnejših zakonih, ki naj nam olajšajo sedanje življenje. Mi hočemo, da pri teh volitvah zmagajo le one delovne stranke, ki so v državi danes najmočnejše, vendar pa še ne tako močne, da bi same mogle voditi vse državne posle. So to edinole stranke, ki so združene v Narodnem bloku. Ako zmagajo druge stranke, kakor: klerikalci, radičevci na Hrvaškem, mohamedanci v Bosni in Hercegovini, Nemci in Turki, potem imamo v Beogradu zopet popolno godljo, katero ne bo mogel nihče zaužiti in čez nekaj mesecev imamo lahko zopet nove volitve. Bog pomagaj! Potem se začne zopet nova lajna o Slovincih, Hrvatih in o Srbih, o pravicah muslimanov;

same stvari, ki jih danes prepuščamo že pet let, a nam niso prinesle še nikakih dobrot. Kdor trdi nasprotno, se ne sme prav nič pritoževati. Zanj mora ta lajna zadostovati.

Našemu kmetu, delavcu in obrtniku se odpirajo oči. Spregledujejo, da je bila klerikalna politika za nas velika nesreča. To potrjujejo tudi sami klerikalci. Za sedanje volitve so v slepilo slovenskega ljudstva izdali volilno knjižico pod naslovom «Boj za obstoj in svobodo Slovenije». Ta knjižica je samoobsodba klerikalcev. Naj jo le vsakdo mirno in trezno prečita in videl bo, da klerikalci pri vsakem vprašanju

priznavajo, da resnično ničesar storili niso.

Četrta je skrinja na Štajerskem prava! „V njo kroglice!“ pamet veleva nam zdrava.

Seveda valé vso krivdo na druge, kakor je to pri njih navada in razumljivo, kajti lastne grehe pred volitvami priznavati, bi se reklo: samemu sebi škodovati. Tega klerikalci seveda nočejo in zato so za njihove neuspehe krivi drugi.

Poglejmo kar po vrsti. Slovenskega človeka tlačijo silna davčna bremena.

Kmalu po zmagi klerikalcev leta 1923, se je zvišal zemljiški in dohodninski davek.

Izdan je bil tudi taksni zakon, ki je vse pristojbine znatno zvišal in uvedel celo nove. Kdo je to zakrivil? Klerikalci sami pravijo, da tako zvaní Markov protokol, ki so ga klerikalci z Radićem vred sklenili v Zagrebu. Ta protokol je edina zasluga klerikalcev. Klerikalci pravijo, «da so jih vabili v vlado, da bi se tam o davkih pomenili». Toda klerikalci se niso hoteli meniti o davkih — zahtevali so še najprej svojo prazno avtonomijo. «Tako smo dobili sedanje davčne krivice,» priznavajo klerikalci in obsojajo sami sebe.

Njim so bile ljubše prazne besede o avtonomiji kakor pa hitra pomoč našim kmetom, delavcem in obrtnikom.

Klerikalci pravijo dalje, da so se borili proti korupciji, to je proti izkoriščanju države. Mesece in mesece so sedeli na vladi in

niti enega človeka niso radi korupcije dali zapreti.

dasí imamo dobre zakone proti korupciji. Samo kričali so, da begajo ljudi. Tat je vpil: primite tatu! Med tem vpitjem pa je klerikalni minister Sušnik na račun državne blagajne hotel klerikalno kaso obogateti za več milijonov dinarjev. Sušnik je bil minister železničarjev in najbolj so njegovo «delo» obsodili sami klerikalni železničarji, ko so mu javno na več shodih očitali popolno nesposobnost in brezdelnost. Klerikalci smi so ga javno klicali na odgovor. In mnenje njegovih lastnih pristavev bo vendar merodajno!

Klerikalci so pred volitvami vpili:

Naše fante domov iz Macedonije!

S tem so ujeli naše fante. Ko pa so bili na vladi, so celo trdili, da tega niso nikdar zahtevali, in so bili še hudi, da se jim to očita. Kot ministre jih je bilo sram lastnih prejšnjih besed.

Klerikalci se bahajo z delom
za povzdigo kmetijstva.

To svoje «delo» dokazujejo s trditvijo, da so proračun za kmetijstvo zvišali na 750 milijonov dinarjev. Proračun zvišati ni nobena modrost in tudi ne korist, ker z zvišanim proračunom pridejo tudi zvišani

davki, ker se vsak proračun krije z davki. Za našega kmeta bi bilo bolj koristno, proračun znižati, zraven pa z denarjem znati tako gospodariti, da bi bilo zadoščeno najnujnejšim potrebam kmeta.

Klerikalci govore o zakonu

o poljedelskem kreditu.

Dejstvo je, da so ta zakon izdelali drugi in klerikalci so imeli priliko, da mu dajo življenje. Pa tega niso storili. Dalje govore, kako so skrbeli

za vinogradništvo.

Dejstvo je, da so vse mere, ki so potrebne za povzdigo našega vinogradništva, podvzele narodne vlade. Klerikalci so skušali vinogradnike oškodovati med drugim tudi s tem, da so nameravali v Ljubljani na vino uvesti visoke davščine in s tem ugonobiti dovoz vina v Ljubljano.

Klerikalci navajajo

podpore za poplavljenec.

O tem bi vedeli najbolje povedati poplavljeneci sami. Pol milijona dinarjev so jim dali in — konec. Da klerikalci govore tudi

o agrarnih reformah,

je predrznost prve vrste. Dokler klerikalci ogromnih cerkvenih posestev ne porazdele med delovno ljudstvo, morajo biti kar tiho. Bodoča naša vlada bo agrarno reformo izvedla, in sicer tudi pri cerkvenih posestvih, ki so pri nas v Sloveniji največja.

Dalje govore klerikalci

o Radiću

in priznavajo, «da je bila njegova politika popolnoma napačna». Pa kljub temu so z njim barantali.

Spravili so v nevarnost slovenstvo,

ker so omogočili, da na slovenskem Štajerskem kandidirajo hrvaški radičevci. Tako se more zgoditi, da bo slovenske pokrajine, obstoj in svobodo Slovenije zastopal radičevce. Če bi klerikalci še naprej mogli voditi svojo «modro in pametno» politiko, bi v Sloveniji kmalu prišli ob vso svobodo. Mi ne maramo priti pod komando Radića.

Klerikalci si drznejo govoriti

o delavstvu.

Človek bi mislil, da bo tako močna stranka, kakor je klerikalna, in ki ima usta vedno polna ljubezni do delavstva, v teku šestih let naše svobode izdelala in predložila narodni skupščini vsaj najpotrebnejše zakone o socialnem in pravnem varstvu delavcev. Tako pa so vse dosedanje socialnopolitične zakone morale izdelati neklerikalne vlade. Klerikalci priznavajo

sami, da so izdali le nekatere pravilnike, ki jih pa predvideva že zakon in so torej vršili le zakonite dolžnosti. Sploh pa stran-ka, ki hoče delavca ukleniti v meje Slove-nije, za delavca ničesar koristnega storiti ne more. Delavec potrebuje veliko svobo-de, prostega gibanja in enakih pravic povsod. Avtonomija mu pa tega dati ne more. Vse dosedanje klerikalno delo je velika ničla.

Povsod le same obljube, sam lim, na kafe-rega naj sedajo slovenski volilci. Uspehov dela pa nikjer.

Zato ni prav nič čudno, ako so danes mnogi bivši klerikalni volilci mišljenja:

«Klerikalne stranke pa nikdar več volil ne bom.»

Vsaka stvar se enkrat maščuje in tako se je tudi klerikalna nezmožna politika.

Klerikalni porazi na Štajerskem

Nesmrtni klerikalni polom v Zgornji Sv. Kungoti.

Zgodilo se je 4. t. m. Bil je to, kakor je g. Žebot sam poudarjal, njegov 76. shod v Zgornji Sv. Kungoti. Ko je bil ugledal poleg precejšnjega števila naprednih domačinov z g. Trinkausom v sredini še dva najstarija živoočih Jurjevčanov, je izjavil, da bo kratek njegov govor. In istina! Uresničilo se je prorokovanje «pobožnega moža», ki je zatrjeval svojim poslušalcem, da se on s svojo SLS. bori za krščanska načela, po katerih so živeli stari kristjani. Navdahnjen po sv. Ignaciju Lojoli in sv. Alfonzu Liguorijanskem, se je «spodobno» izognil slovenske avtonomije, «macedonskih uši» in vseh obljub, storjenih pred sv. Jožefom leta 1923. Z jezuitsko besedo je zagrabil visoke davke, katerim vzrok je baje nesrečni državni proračun Pašičeve vlade za čas od aprila 1924. do aprila 1925., katerega razveljaviti pa ne more niti skupščina niti kralj, kaj šele poslanci.

G. Robnik, šolski upravitelj iz Sv. Jurija, pa mu zakliče: «Imeli ste vso moč Slovenije: 21 od 26 poslancev in štiri ministre, zakaj pa niste dali avtonomije, katero ste lani ponujali, in na mah bi bilo konec proračunu in davkom!» — Klici: «Tako je!» Kje je avtonomija?»

G. Žebot: «Z g. Robnikom sva si sicer osebno prijatelja, pa njega sta Pašič in Pribičević poslala, da dela zgago, da bi razbil naš shod. On mora tako delati.»

G. Robnik: «Ne Pašič in ne Pribičević, vaša 'Straža' in 'Slovenski Gospodar' sta me naprosila, naj ju prinesem semkaj in vam prečitam.» Pokaže «Stražo» z dne 15. novembra 1918. in prečita Koroščevo brzojavko iz Pariza z dne 13. novembra 1918. Klici: «Čujte, poslušajte!»

G. Žebot poizkuša nadaljevati svoj govor, g. Robnik pa mu ugovarja in ga poziva, naj poroča raje o avtonomiji in o separatistih. Predsednik g. Volavšek stopi pred g. Robnika: «Vi nimate besede, ne motite govornika!»

G. Robnik: «Zdaj govorita g. Žebot in njegova 'Straža'! Meni pa dajte garancijo, da govorim za g. Žebotom!» Kaže g. Volavšku «Stražo» z dne 7. februarja 1919. in ga poziva, naj natakne očala. Od vseh strani klici: «Čitajte, čitajte!»

G. Robnik čita izjavo namestnika ministrskega predsednika dr. Korošca o separatističnih težnjah: «Mi Slovenci nimamo časa, da bi mislili na take separatistične težnje. Naša prva naloga je, da rešimo ves teritorij in delamo z vsemi močmi za konsolidacijo naše skupne kraljevine. Separatistične izjave strank in listov nam povzročajo veliko škodo, ker smatrajo vsi sovražniki to kot znamenje nesoglasja in notranje slabosti itd.» Med klici «živio»

hrupom in vriščem razgrne g. Robnik lepaka z dne 4. decembra 1918. in 6. januarja 1919. Vse razočarano, g. Žebot prebledi. G. Robnik kaže objavo Narodnega vjeća SHS. z dne 19. oktobra 1918. in pravi: «Tako so govorili in delali SLS. in njeni poslanci ob prevratu. Zdaj pa še čujte, kako so mislili, pisali in delali leta 1923. pred volitvami!» Izvleče «Slovenskega Gospodarja» z dne 13. marca 1923. in čita: «Slovenec si, kristjan si! ... Slovenec si, ne Hrvat, ne Srb! ... Ne moreš voliti Hrvata Radiča, ki je doma za zapečkom spal in zakrivil, da imamo sedaj beograjski centralizem. Republiko ti obeta, figo ti bo dal...» Medklici: SLS. nam je pa obetala avtonomijo, pa je nam tudi figo dala.» Smeh, ropot.

G. Žebot smrtnobled: «To so same čenčarije!»

G. Robnik: «Živio, čestitam, g. Žebot je urednik čenčarij!» Bučen smeh po sobi.

G. Žebot ves zmeden: «Ima res «Slovenskega Gospodarja», pa po svoje čita.»

G. Robnik: «Prosim, g. Vavpotič, pristopite in berite vi!»

V tem trenutku priskoči g. Žebot in iztrga g. Robniku časnik iz rok. Klici: «Fej, to je nesramnost! Dajte nazaj!»

G. Robnik: «Bojite se svojega 'Slovenskega gospodarja' in svoje lastne 'Straže' kakor otrok svoje sence, ko jo prvič zagleda. Ta 'Slovenski Gospodar' je moja last, sem ga plačal sam.» V tem izmakne naš vrlji posestnik iz Sv. Jurija g. Franc Vreznar časnik iz Žebotovih rok.

Nato g. Robnik: «Še eno krščansko 'Stražo' imam tu. Glejte in čuite: 21. marca 1923. Sijajna zmaga SLS. Od 26 dobimo 21 poslancev. Za SLS. oddarih 104.000 glasov. Naravno je, da ima sijajna zmaga tudi sijajne uspehe. G. Žebot, prosim, kje so po poteku več nego poldrugega leta vaši sijajni uspehi? Na dan z njimi!» Vsa soba: «Živio Robnik, tako je prav! Kje so uspehi? G. Žebot, govorite!»

Žal, je bil to glas vpijočega v puščavi. G. Žebot je bil izginil in se pri odprtih durih župnišča prikazal župniku Magdiču, ki ima nadnaravno moč za izprebrnjenje grešnikov, pa ni imel prav nobene moči, da bi rešil g. Žebota in celo SLS. nesmrtno blamaže. Po Žebotovem vnebohodu — župnišče leži visoko nad gostilno — sta poizkušala rešiti položaj gg. Vavpotič in Lebarič iz Zgornje Sv. Kungote. G. Robnik jima je sporočil, da ima g. dr. Čeh v svojem sanatoriju 16 praznih celic, ter jima svetoval, naj gresta k njemu vsaj za šest mesecev. Takoj sta ubogala in izginila. V nekaj trenutkih sta bili obe sobi nabito polni, istotako veža in za SLS. napovedani shod se je prelevil v silen shod Narodnega bloka, ki je trajal polni dve uri. G. Robnik je želel, kakor se spodobi,

vsem frem ali štirim SLSarjem srečen pot ter vzel v razpravo Žebotove uvodne besede o krščanskih načelih v starih časih. Opisal in orisal je z živo besedo tlačanstvo našega naroda za časa roparskih vitezov in cerkvene inkvizicije ter razgrnil vsi slik iz onih temnih, najžalostnejših in za človeštvo najsrამotnejših časov. «Film» je romal od roke do roke in vse je bilo prevzeto od groze. Ob vsestranski pozornosti in občem zanimanju se je vršilo nadaljnje predavanje, razprava o postanku Narodnega bloka, čitanje kandidatne liste Narodnega bloka, ki združuje v pravičnem razmerju vse stanovce; končno je govoril o nalogi, ki jo ima blok: **edinstvo in red v državi**. Kjer ni reda, ni zmiselnega in smotrenega dela, kjer ni dela, ni jela.

Kandidatno listo in vsa izvajanja so poslušalci soglasno odobrvali, prihajali k govornikovi mizi, se mu zahvaljevali in stiskali roko, polni hvaležnosti, da je z dokumenti razkrinkal SLSarje, ter menili: «Še dve uri bi vas poslušali.»

G. Robnik je govoril še o vzgoji. Prečital je oporoko duhovnika dr. Janeza Ev. Kreka, kateremu so vsi navzoči zaklicali trikrat «Slava», in končal svojo razpravo z besedami: «Slabe čase povzročajo slabi ljudje in nikdo drugi. Ako hočemo boljši čase, se moramo mi sami poboljšati. Največji junak pa je oni, ki obvlada samega sebe. Ko bo vsak posameznik boljši, bodo boljši vsi ljudje in boljši tudi časi.»

«Tako lepega shoda še nismo doživeli nikdar poprej,» so sodili vsi udeleženci shoda.

Od g. Žebota napovedani shod pri Sv. Juriju na Pesnici brez g. Žebota.

G. župnik je naročil 4. t. m. razglasiti pri župni cerkvi takole: «Jutri, v ponedeljek ob pol 9. bo tukaj v stari šoli volilni shod Slovenske ljudske stranke, ki vabi vse volilce — svoje prijatelje in somišljenike — k poročilu poslanca Frana Žebota.»

Ob določeni uri je hodilo okrog starega šolskega poslopja, sedaj cerkvene hiše, par SLSarjev povešenih glav. Čakali so g. Žebota, katerega pa ni bilo od nikoder. Razširila se je med njimi novica, da se je g. Žebot na shodu v Zgornji Sv. Kungoti močno prehladil in mu je nekaj običalo v grlu. Zdajci prihajata žalostnih obrazov gg. Vavpotič in Lebarič iz Zgornje Svete Kungote s poročilom, da g. Žebota ne bo. G. Lebarič, ki je v Zgornji Sv. Kungoti že četrtič pogorel, je čutil, da pogori petič v Sv. Juriju in je bil še tem žalostnejši.

Med tem pridejo napredni Šentjurčani in hočejo v lokal. G. župnik jim brani vstop, češ, da je le sestanek. G. Robnik pa mu z razglasom dokaže, da je objavljen shod SLS. za vse volilce ter kratkomalo vstopi z vsemi svojimi somišljeniki. Nato zbere g. župnik pod svoje varstvo in okriplje vse svoje tri somišljenike, med njimi g. dr. Franca Čeha, ki je nosil s seboj — kakor običajno v starem časniškem papirju — prašek proti politični onemoglosti. Vsi štirje jo popihajo v župnišče na sestanek bridkih solz, katere so pomagali brisati gospodje Vavpotič, Lebarič in župnik Magdič iz Zgornje Sv. Kungote. Šentjurski pristaši Narodnega bloka so še nekaj časa čakali g. Žebota in se med tem časom mirno, četudi nekoliko smehljajočega ob- raz, pogovarjali ter čitali zgolj krščanske časopise in knjige, katere so prinesli s

seboj. Nato so odšli v gostilno g. Alojza Vračka, kjer so vsi po vrsti zahtevali izkaznice za Narodni blok.

Tukaj imamo zdaj kar dva doktorja, enega pri Sv. Juriju, drugega v Svečini. Nekateri svetujejo, da bi ju zamenjali, drugi zopet mislijo, naj bi bila oba skupaj v tukajšnjem sanatoriju, kjer bi lahko ponočni razsvetljevala temo, zraven pa pela ono domačo: «Svejto, svejto, svejto... trikrat svejto sije s trejsko». G. župnik pa bo vzklikal: «To je tista plemenita Vila Osvetla!»

Žebot tretjič na begu pred «Stražo» in «Slovenskim Gospodarjem».

Na dan sv. treh kraljev smo nesli Šentjurčani stare «Straže» in «Slovenske Gospodarje» na Žebotov shod v Verdovnikovi gostilni pri Sv. Križu nad Mariborom. Malo pred vasjo izvemo, da se shod ne bo vršil v gostilni, to pa zato, ker je bil šentjurski g. župnik še pravočasno poslal «sv. trem kraljem» pri Sv. Križu svarilo, akademično zvezdo dr. Fr. Čeha, ki jih je rešila preteče nevarnosti s tem, da jih je iz Verdovnikove gostilne vodila v občinsko hišico pri svinjski štalici. V gostilni smo našli še precej zavednih mož, ki niso sledili klerikalni zvezdi. Ko nam povedo, da je shod javen, smo odložili vse palice, dežnike in še celo cigaretne ustnike, kajti boriti smo se hoteli le z uma svetlim mečem.

Pod varstvom krščanske «Straže» in katoliškega «Slovenskega Gospodarja» smo odšli v politični «Betlehem». Toda zmota, prav nobenega varstva nismo bili deležni. Ob vhodih panja so bile straže, ki so točno javile naš prihod. Komaj smo vstopili v ozek hodnik, že je zašumelo za zidom v sobi. Ob vratih se je prikazal preplašeni g. Žebot: «Za Robnika ni prostora tu! Ven z njim!» Klici: «Pobijte ga!» V tem se prikaže ob Žebotovi strani polna luna župnikove glave: «Primito Robnika od druge strani!» Videč, da so zastražili vhod v sobo še z Lebaričem in Vavpotičem, smo tako «prestrašili», da smo z vzklikom: «Svoje «Straže» in «Slovenskega Gospodarja» se bojite!» šli na prosto ter jih povabili, naj pridejo na vas, da na prostem bijemo idejni boj in priпомoremo z dokazi zlati resnici do zmage.

Prišli so z g. Žebotom, ki je začel namesto predavanja o visokih davkih kakor v Zgornji Sv. Kungoti, renčati na g. Robnika in mu groziti z državnim pravdnikom ter disciplinarnimi kaznimi. Za odgovor smo mu pokazali zopet vse dokumente sleparjev SLS, z vljudnim vabilom, naj gre z nami v Verdovnikovo gostilno, kjer je bil shod napovedan. Zbal pa se je «Straže» in «Slovenskega Gospodarja» ter zbežal v brlog.

Na stopnicah je ostal med mladeniči Franc Čepe, brat križevske učiteljice-slomškarice, in je krepko pijunil na «Stražo». Med bučnim smehom in ploskanjem se je slišalo: «Tako je prav, da klerikalci pljuvate na svojo tetko «Stražo»!» Zdajci pridrvi g. župnik in zakriči nad svojimi nadebudnimi mladeniči: «Kaj stojite tukaj zunaj? Marš noter, na shod! Oslí pa naj ostanejo zunaj!» Odgovor: «To je oslov-ska olka katoliškega duhovnika! Vaša «Straža» in «Slovenski Gospodar» so Vaši osli!» Zaloputnil in zapri je vrata, iz oken

pa so moleli dolgi ženski jeziki Marijinih devic in tretjerednic, katerim je križevski g. župnik podelil volilno pravico.

Ako klerikalci ne morejo uteči pravici in resnici, jo skušajo pobiti s pestjo. Navzočim v gostilni smo razkazali vse klerikalne dokumente ter razkrinkali klerikalno politiko in vzgojo, katere namen je, duševno upropastiti naše dobro in delovno kmetstvo ljudstvo, da ga potem lahko izžemajo do mozga. Doznali smo tudi o satanski iznajdljivosti in brezmejni politični goljufiji, vredni Radičevih zaveznikov. Naše obmejno, klerikalno orientirano, dasi na sebi dobro in delovno, a do skrajnosti zaslepljeno ljudstvo širi med seboj tole bajko: «Korošec nas je pokopal, pa

nas bo spet izkopal. S Srbijo še nismo za vedno zvezani. Korošec je podpisal kontrakt le do leta 1926. Do tega časa imajo Srbi Slovenijo kakor na poht'».

Evo, najboljši in najcenejši lim za politične muhe, ki bodo svojo nevednost in lahkovernost kdaj še bridko obžalovale. Iste budalosti so razširjene tudi med Nemci in nemškutarji tu in onstran državne meje. Kako se bodo še prijemali za glave, ko bodo spoznali, da o takih stvarih sploh ni govora. Glas nezaslepljenega ljudstva pa je tale: **Močne roke je treba, da bo naredila red in pravico za vse, pravico pri davkih in povsod, pa bo dobro šlo.** — Živio Narodni blok in kroglice na Štajerskem v 4. skrinjico!

Kandidatne liste Narodnega bloka v Sloveniji Za volilno okrožje Ljubljana - Novo mesto (Kranjska)

Nosilec liste:

dr. Gregor Žerjav

minister za šune in rude, Ljubljana.

Srezki kandidati:

Za sreza Črnomelj in Novo mesto:

Kandidat: dr. Niko Zupančič, minister n. r. v Ljubljani;

namestnik: Karel Müller, trgovec v Črnomlju.

Za srez Kamnik:

Kandidat: Franc Pančur, posestnik v Zg. Tuhinju;

namestnik: Franc Kokalj, kovač in posestnik na Vrhpolju pri Moravčah.

Za srez Kočevje:

Kandidat: dr. Ivan Sajovic, posestnik in župan v Kočevju;

namestnik: Fran Majcen, strokovni učitelj v Ljubljani.

Za sreza Kranj in Logatec:

Kandidat: dr. Albert Kramer, novinar v Ljubljani;

namestnik: Dragotin Lapajne, posestnik in trgovec v Zireh.

Za srez Krško:

Kandidat: Joško Pfeifer, župan v Krškem;

namestnik: Alojzij Šribar, posestnik v Ardrem pri Raki.

Za srez Litija:

Kandidat: dr. Joža Bohinjec, podravnatelj delavske zavarovalnice v Ljubljani;

namestnik: Valentin Urbančič, privatni nameščenc v Ljubljani.

Za srez Ljubljanska okolica:

Kandidat: Fran Zebal, posestnik in trgovec v Rudniku;

namestnik: Rafael Ipavec, živinozdravnik na Vrhniki.

Za srez Radovljica:

Kandidat: Josip Ambrožič, izdelovalec gredež v Ljubnem;

namestnik: Janko Ravnik, tovarniški delavec na Jesenicah.

Za volilno okrožje Maribor - Celje (Stajerska)

Nosilec liste:

dr. Ljudevit Pivko

profesor v Mariboru.

Srezki kandidati:

Za srez Brežice:

Kandidat: Franc Stergar, posestnik in župan v Kapelah;

namestnik: Franc Pečnik, posestnik na Bizeljskem.

Za sreza Celje in Šmarje:

Kandidat: Josip Drogenik, posestnik v St. Juriju ob juž. žel.;

namestnik: Josip Zdolšek, p. d. Krištan, posestnik v Ponikvi ob juž. žel.

Za sreza Dolnja Lendava in Maribor levi breg:

Kandidat: dr. Franjo Lipold, odvetnik v Mariboru;

namestnik: Jože Kiraly, posestnik v Gornjem Lakošu.

Za srez Konjice:

Kandidat: Franc Petelinšek, posestnik in kolar v Oplotnici;

namestnik: Franc Seručar, kovač v Hebenštrajtu.

Za srez Laško:

Kandidat: dr. Fran Roš, župan v Laškem;

namestnik: Alojzij Šmid, posestnik v Jurkloštru.

Za sreza Ljutomer in Ormož:

Kandidat: Jakob Zemljič, posestnik v Radencih;

namestnik: Maks Robič, posestnik in trgovec v Središču.

Za sreza Maribor desni breg in Ptuj:

Kandidat: Franjo Dolničar, gostilničar na Pragerskem;

namestnik: Ignac Vindiš, posestnik na Bregu pri Ptuj.

Za srez Mozirje:

Kandidat: Janko Lešničar, ravnatelj Zadrúžne zveze v Celju;

namestnik: Anton Kolenc, posestnik v Gornjem gradu.

Za srez Murska Sobota:

Kandidat: Anton Koder, notar v Murski Soboti;

namestnik: Ivan Titan, šolski upravitelj v Kupšincih.

Za sreza Prevalje in Slovenj-
gradec:

Kandidat: Anton Podlesnik, posestnik v

Za mesto Ljubljana

kandidat: Ivan Mohorič, tajnik Trgovske in
obrtiške zbornice v Ljubljani;

Ribnici na Pohorju:

namestnik: dr. Fero Müller, odvetnik v
Mariboru.

namestnik: ing. Riko Šapla, železniški urad-
nik v Ljubljani.

Kmetijski pouk

NAMESTO ŽIVINSKE SOLI.

Za našo živinorejo je hud udarec, da ni-
mamo cenene živinske soli. Bolj kakor po
drugih krajih bi jo rabili pri nas, ker se malo
kje polaga toliko težko prebavne in češče ne-
okusne rezanice in slamnate krme kakor pri
nas. Živinska sol je pri nas splošno pripo-
znan pripomoček za boljše prebavo rde zims-
ske klaje. Zato so jo naši živinorejci tudi
splošno pokladali, dokler se je dobila v trgo-
vini. Danes jo pa manjka in zato so tožbe
med živinorejci vsesplošne.

Živinska sol deluje pri živalih ravno tako
uspešno na dobro prebavo in na boljši
zdravstveni počut kakor kuhinjska sol pri
človeku. Zlasti prežvekovalcem je koristna in
zato je velika škoda, da je ne moremo kupo-
vati in pokladati, kakor smo jo pred vojno.

Res je, da se dá koncem koncev izhajati
tudi brez živinske soli, ali res je tudi, da se
vse to godi na škodo užitku, ki ga imamo od
živine. Krma se težje in manj prebavlja,
krave nam manj molzejo, malo nakažena
krma hitreje škoduje itd. itd. Sploh trpi tudi
vsa okusnost zimske krme.

Zato pa je in ostane eno najvažnejših
vprašanj za napredek naše živinoreje: pri-
skrba živinske soli. Dokler ne pridemo do
cenene živinske soli, ni druge pomoči kakor
ta, da si pomagamo z navadno kuhinjsko
soljo. Če je kuhinjska sol toliko dražja, naj
se je pa toliko manj poklada, da pridemo na
svoj račun. To je danes edini izhod v tem
vprašanju in edina rešitev.

Če je ne moremo pokladati vsak dan, naj
se daje po dvakrat na teden, in če ni drugače
mogoče, vsaj po-enkrat na teden. Naj se rabi
kot krepčilo želodca vsaj enkrat na teden!
Sicer pa, za kolikor je kuhinjska sol predraga,
za toliko naj se je manj poklada! Živalim,
posebno molznim kravam, bo tudi ta količina
zalegla in dobrodošla in bo ugodno vplivala
na vso životno presnovo in na ves počut.
Letošnja žitna slama je sploh manjvredna za
pokladanje, ker jo je strla rja. V takih pri-
merih je posebno važno, da nieno neokusnost
in težjo prebavnost izboljšujemo s poklada-
njem soli.

Pomagajmo si tedaj s kuhinjsko soljo in
pokladajmo jo v toliko manjših tedenskih ko-
ličinah, za kolikor je dražja od navadne ži-
vinske soli. Živina nam bo hvaležna za ta
priboljšek. Zlasti molzne krave jo težko po-
grešajo v krmi.

Gospodarstvo

GOVEDA. Spricho visokega stanja di-
narja kažejo cene majhno oslabljenje. Na
zadnjem mariborskem sejmu so se trgovali
za kg žive teže: volji, debeli po 11.25 do
11.75 Din, poldebeli po 10 do 11 Din, ple-
menski po 9.50 do 10 Din, krave, klavne po
9.75 do 10.75 Din, plemenske 7.50 do 9.25
Din, za klobase 5.75 do 7 Din, molzne in
breje 7 do 9.75 Din, mlada živina 10.50 do
11.25 Din, teleča 25 do 27.50 Din. V Zagrebu
so cene nekaj višje, a so precej padle.

SVINJE. Posebno svinjam so cene naza-
dovale. Na zadnjem zagrebškem se mu so
padle za več dinarjev pri kilogramu ter se
trgovale za kilogram žive teže: nepitane svin-
je po 16 do 17 Din, pitane sremske po 20
do 21 Din, pitane hrvatske po 16.50 do 20
Din, prasci do 1 le a po 12 do 15 Din, sta-
rejši po 14 do 16 Din. Zaklane svinje so se
trgovale po 21.50 do 23 Din za kilogram.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi
se je dobilo dne 14. t. m. v devizah: 100 av-
strijskih kron za okrog $\frac{3}{4}$ pare, 100 madžar-
skih kron za okrog $8\frac{3}{4}$ pare, 100 italijanskih
lir za 254 dinarjev 70 para do 257 dinarjev
70 par, 1 dolar za 61 Din 5 par do 62 Din
5 par, 100 češkoslovaških kron za 183 do
186 Din, 100 švicarskih frankov za 1181 do
1191 Din, 100 francoskih frankov za 329 Din
90 par do 334 Din 90 par. — V Curihu je
zadnje dni tečaj dinarja močno poskočil ter
prekoračil začasno celo 9 švicarskih frankov
za 100 dinarjev. Vzrok tolikemu zaupanju
inozemstva v našo valuto je v naših gospo-
darskih in političnih prilikah, ki se stalno
boljšajo. Naš izvoz je bil lansko leto prvič
po prevratu večji nego uvoz. Po poda kih
generalne direktije carin smo v prvih treh
četrtletjih prodali v inozemstvo za nad 600
milionov dinarjev več blaga, kakor smo ga
uvozili. — Neposredni povod za tako hitro
skakanje pa je bil odločni nastop naše vlade
proti prevratnemu radičevstvu, ki je za ino-
zemstvo predstavljalo nevarnost na Balkanu.
Čim je bil Radič aretiran, so začele velike
države zaupati v življenjsko silo naše mlade
kraljevine, s čemer so dobile tudi zaupanje v
vrednost našega denarja. Po vsem je po-
doba, da se bo dinar sedaj držal v Curihu
na 8 do 8.50.

= Sejem kožuhovalne v Ljubljani. Ze skozi
dolgo vrsto let se vsako leto mečeca janua-
rja zbirajo v Ljubljani lovci in drugi pro-
dajalci kož na kožni sejem, težko obloženi
z razno kožuhovalno. Ti sejmi so se doslej
prirejali v prosorih ljubljanskega «Bal-
kana». Bili pa niso organizirani in zato tudi
uspehi niso bili na zaželjeni višini. Letos je
ta sejem začela organizirati Lovska zadruga
vzajemno z upravo ljubljanskega velesajma,
ki je v svrhu prireditve tega sejma dala
brezplačno na razpolago svoje prostore. —
Posrečilo se je, zainteresirati inozemske
kupce, in tako bo letos mogoče, da se bodo
za blago mogle doseči cene, ki odgovarjajo
svetovnemu tržišču. Vsi lovci in drugi pro-
dajalci kož naj s svojim blagom pridejo na
ta sejem, ki bo dne 21. t. m. ves dan v pro-
storih ljubljanskega velesajma. Naj nihče ne
zamudi te ugodne prilike.

Tedenske novosti

• Opozarjamo nabiralec novih naročni-
kov, da traja rok za tekmovanje do 20. t. m.
Do tega dne mora doposlati vsakdo, ki se
želi udeležiti tekme za dobitke, naslove vseh
nabranih novih naročnikov s polletnimi na-
ročninami. Dobitkov je deset in obstojajo v
krasnih knjigah, ki predstavljajo precejšnjo
vrednost. Več smo o tem že itak pisali. Na
delo, kajti zadnji čas je!

*Kralj in kraljica na Bledu. Kralj Aleks-
ander in kraljica Marija sta se v torek po-
poldne na povratku iz Pariza pripeljala s
posebnim vlakom v Ljubljano. Na kolodvoru
s a kraljevo dvojico pozdravila veliki župan
dr. Baltič in general Stojanovič. Vladarska
dvojica je takoj po prihodu odpotovala s
svojim spremstvom na Bled, kjer ostane več
dni.

*Nov poveljnik žandarmerije v Sloveniji.
V kratkem dospje iz Splita v Ljubljano pol-
kovnik Stojan Trnokopović, da prevzame
poveljstvo žandarmerije v Sloveniji.

*Zlatomašniški jubilej je slavil 11. t. m.
dr. Anton Gregorčič, eden izmed voditeljev
goriških Slovencev v predvojni dobi. Bil je
dolga leta deželni in državni poslanec.

*Elektrifikacija Ptujja. Iz Ptujja poročajo,
da dobi mesto že koncem marca električno
razsvetljavo. — Sedaj se polagajo po mestu
podzemeljski glavni vodi. V mnogih hišah
so tudi instalacijska dela že končana.

*«Domoljub» usavljen. Veliki župan
ljublanske oblasti je ustavil izhajanje «Do-
moljuba» na podlagi čl. 138. ustave, ki pravi:
Prepovedati se sme izhajanje, odnosno
razširjanje časopisov in natisnjenih spisov,
ki izzivajo k mržnji do države kot celote, k
verskemu ali plemenskemu razdor... Kdor
je čital ta list, se ne čudi temu skrajnemu
postopku. Saj je bil «Domoljub» leta in leta
tisti list, ki je brezvestno in nesramno hu-
skal preproste množice na vse in vsakogar,
ki ni bil po volji klerikalnim samosilnikom.
Koliko gorja, koliko sirovosti in koliko proti-
državnega razpoloženja je zakrivila nepo-
štena pisava «Domoljuba» med našim ne-
razsodnim ljudstvom! Naj danes klerikalci
še tako kričijo nad «nasiljem», dejstvo je,
da je bil «Domoljub» glasilo za posirovle-
nje slovenskega ljudstva ter da je grdo zlo-
rabljalo tiskovno svobodo.

*Zelo milo vreme v Savinjski dolini. V
Savinjski dolini imamo letos izredno toplo
zimo, kakršne že nismo imeli celo vrsto let.
Na solnčnih krajih že vsepovsod cveto po-
mladne cvetke. Zal le, da za letino ni to
toplo vreme nič kaj priporočljivo.

*Jagode na otoku Visu. Kako mila je
zima na dalmatinskih otokih, o tem priča
poročilo z otoka Visa, kjer so našli te dni
blizu mesta okoli 100 zrelih jagod. Tudi
stari ljudje se niso mogli temu dovolj nau-
čiti.

*Republikanskih slepariev imamo v le-
tošnji volilni borbi kar pet sort: prepelu-
hovec (radičevce), komuniste, socialdemo-
krate, murnovce (na Dolenskem) in seveda
tudi klerikalce, ki se lotijo vsakega šmira.
Eden kakor drugi se hvali, da je pristna le
njegova «republika»: gredo pa vsi za Radi-
čem, ki republiko že ima. In sicer v špek-
kamri!

*Ne selite se v Avstralijo! Na izselje-
niški komisariat v Zagrebu so prišla pisma
naših rojakov iz Avstralije, v katerih obupno
svare vse svoje rojake pred izseljevanjem v
Avstralijo.

*Prvi primer gobavosti po 100 letih.
novosadsko bolnico so pripeljali te dni 17-
letnega Jovana Pusarja, ki je obolet na go-
bavosti. — Po zdravniškem pregledu se je
ugotovilo, da Pusar že več let trpi na tej
strašni bolezni, a bolezen se je šele sedaj
razvila tako, da jo je mogoče spoznati. Po
sto letih je to prvi primer gobavosti v Voj-
vodini.

*Epidemija ošpic se je v zadnjem času
razširila v Ljubljani. — Po šolah je izredno
mnogo bolnih otrok. V razredih s 50 otroki

je do polovice obolelih. Mestni šolski svet je ukrenil vse potrebno, da se epidemija ne razširi še huje.

*** Volkovi in divje svinje na Kočevskem.** Po vojni so se na Kočevskem volkovi in divji prašiči zelo zaredili. Volkovi so raztrgali že mnogo ovac in koz, divje svinje pa so jeseni napravile ogromno škodo na njivah s krompirjem in turščico. Ta divjačina poruje v eni noči vso njivo. V interesu tamošnjih prebivalcev je, da se jim dovoli volkove in svinje prosto zasledovati in pobijati.

*** Živ v krsti.** V Novem Sadu so našli na ulici «mrtvega» znanega tamkajšnjega obrtnika. «Mr.veca» so prepeliali takoj v mrtvašnico ter ga položili v krsto. Toda drugega dne, ko bi se moral vršiti pogreb, je grobar kaj čudno zazijal, ko je pogledal v mrtvašnico ter videl «mrtveca», kadečega cigareto, v krsti. «Mrtvec» se ga je namreč prejšnjega dne tako nadeval, da je obležal na ulici nezavesten liki mrtliču. Bržkone pa so bili natreskani tudi oni, ki so pijanca spoznal za mrtvega.

*** Živa je zgorela** v banatski vasi Melenci neka 65letna žena, ki je ležala v hiši posestnice Čučin, ko je izbruhnil požar. Rešiti je ni bilo mogoče. Zgorela je prav do kosti.

*** Požar v Dolnji Lendavi.** V noči od 9. na 10. t. m. je izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju posestnika L. Majzlija v Dolnji Lendavi in mu vpepelil gospodarsko poslopje, krmo, vozove in drugo orodje. Majzeli, ki ni bil zavarovan, ima okoli 50.000 Din škode.

*** Rop pri Novem mestu.** Dne 5. t. m. sta se proti večeru vračala iz Novega mesta proti domu posestnika Martin Kralj iz Zajčvrha in Jože Horvatič iz Dolža. Na deželni cesti med Mal Orehkom in Zajčvrhom sta jima zastavila po: s samokresi v rokah dva maskirana moška ter odvzela obema 3200 dinarjev.

*** Ušla iz zaporov in še krade.** Iz zaporov mariborskega sodišča je pred nedavnim časom pobegnila delavka Marija Korošec, ki je bila radi ta vine že večkrat kaznovana. Tatinska žilica pa ji še sedaj ne da miru. Skriva se okrog po deželi in krade vse, kar ji pride pod roko.

*** Podjeten mohamedanec.** Husejin Bešlagić iz Priedora se je lansko leto nastanil v Kočevju ko' čevljiarski mojster. V kratkem času je več strank osleparil za skupno vrednost 6500 Din ter dne 5. t. m. s svojo prietnico Marijo Maichen iz Kočevja neznan kam pobegnil.

*** Pomiloščen morilec.** Lansko leto je v Ljutomeru 50letni Rus Vasilij Čermjnenko, sluga pri nekem ruskem inženjerju, v moževi odsotnosti posilil njegovo ženo, nato jo zadel, otroka pa obesil. Pred mariborsko poroto je bil morilec obsojen v smrt na vesala. Te dni pa je prišlo iz Beograda njegovo pomiloščenje na dosmrtno ječo.

*** Morilec Mlakar aretiran.** Pred dobrim mesecem je blizu Gornje Polskave pijanec Mlakar umoril na zverinski način svojo ženo in jo nato mrtvo obesil. Po krvavem činu je morilec pobegnil in se potikal ob hrvaški meji. Sedaj so ga orožniki v Podčetrtku aretirali in oddali okrožnemu sodišču v Mariboru. Mlakar pride že v prihodnjem zasedanju pred mariborsko poroto.

Iz raznih krajev

* Na Glincah pri Ljubljani so se mladi zlikovci spravili nad ograjo hiše dr. Kaiser-

ja ter jo pokvarili. Ta «šala» jim bo pred sodiščem prišla precej drago.

* V Šmartnem pri Litiji je umrla v visoki starosti 75 let gospa Marija Izgoršek, rojena Pezljaj. Pokojnica je bila vrta slovenska žena, ki je vse svoje otroke vzgojila v narodnem duhu. N. v m. p.!

* Na Vrhniki je bilo v noči na 6. t. m. vlomljeno pri gostilničarju Nacetu Kustelju. Tatovi so odnesli mnogo dragocenosti in jestvin v vrednosti nad 4300 Din. Odnegli so tudi sekuro, s katero so vlomili v ondotni poštni urad, a so bili pregnani.

* V Metliki je v sredo slavil srebrno poroko tamošnji ugledni veletrgovec in posestnik g. Otmar Sturm s svojo soprogo Amalijo. G Sturm in njegova soproga sta znana narodnjaka. Istega dne se je poročila tudi n'egova hčerka gdč. Ema z bančnim uradnikom g. Jankom Kreflom iz Karlovca. Čestitamo!

* V Gorenjem Logatcu je preminula ga. Alojzija Ferjančičeva, soproga g. Ivana Ferjančiča, posestnika in gostilničarja ter tašča g. Josipa Baričevića, sodnika v Cerknici. Pokojnica je bila ugledna žena. Blag ji spomin!

* V Velikih Laščah je umrl g. Franc Glavan, posestnik in živinozdravniški pomočnik. N. v m. p.!

* Na Polzeli je politični shod Narodnega bloka dne 11. t. m. izvrstno uspel. Poslušalci so z vnemo sledili besedam gg. Drogenika in Prekorška. Kdor je razumen, bo glasoval le za Narodni blok, ker vsak drug glas bo ali izgubljen ali pa naravnost v škodo našega ljudstva.

* Na Vranskem je neka organizirana vlomilska družba vlomila te dni v trgovino Ivana Lavriča. Vlomilci so odnesli razno blago za moške in ženske obleke, mnogo perila, sukanca, tobaka ter srebrno žepno uro. Tatovi so ukradeno blago odnesli najbrže preko meje.

* V Št. Ilju pri Mariboru je gostilničarka Matjašič v samomorilnem namenu izpila večjo množino joda. V nezavestnem stanju so jo prepeliali v mariborsko bolnico. Vzrok nesrečnega čina ni znan.

* V Sevnici je umrl po kratki mučni bolezni g. Anon Verbič, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil zvest naprednjak in odličen pristaš naše stranke. Blag mu spomin!

Narodni blok

V nedeljo dne 18. t. m. se bodo vršili naslednji volilni sestanki:

V Gorenji vasi nad Škofjo Loko ob 8. uri zjutraj. Govori ravnatelj g. Jug iz Ljubljane.

V Grahovem ob pol 8. uri zjutraj. Govori g. dr. Kramer.

V Cerknici ob 11. uri dopoldne. Govori g. dr. Kramer.

Na Rakeku ob 2. uri popoldne. Govori g. dr. Kramer.

V Gornjem Logatcu ob pol 5. uri pop. Govorita g. Dragotin Lapajne in g. dr. Kramer.

V Dolnjem Logatcu ob pol 5. uri pop. Govorita g. dr. Kramer in g. Dragotin Lapajne.

V Kranjski gori ob 11. uri dopoldne. Govorita g. Josip Ambrožič iz Ljubnega in g. Vinko Janežič iz Ljubljane.

V Ratečah ob 3. uri popoldne. Govorita g. Josip Ambrožič iz Ljubnega in g. Vinko Janežič iz Ljubljane.

V Novem mestu ob 10. uri dopoldne. Govori g. dr. Rape.

V Brusnicah pri Novem mestu ob 7. uri zjutraj. Govori g. dr. Rape.

V Železnikih ob 1. uri popoldne. Govori g. dr. Dinko Puc.

V Dražgošah ob 4. uri popoldne. Govori g. dr. Dinko Puc.

Na Bledu ob 10. uri dopoldne. Govori g. Janko Tavzes.

V Zalogu pri Kamniku ob 7. uri zjutraj. Govori g. Fran Kokalj z Vrhpolja.

V Šmarci ob 11. uri dopoldne. Govori g. Fran Kokalj z Vrhpolja.

V Polovičah ob 3. uri popoldne. Govori g. Fran Kokalj z Vrhpolja.

V Stranjah ob 11. uri dopoldne. Govori g. Pančur iz Zg. Tuhinja.

V Gozdu ob 3. uri popoldne. Govori g. Pančur iz Zg. Tuhinja.

Beleške

+ Ne zavijajte! «Kmetijski list» pravi na znano našo sliko o g. Pucelju, da pomeni norčevanje iz kmeta, češ, «namalali so kmeta na kahli». No, preljubi «Kmetijski list», od kdaj pa je g. Pucelj kmet, ki dela na polju. On je bivši minister, bogat posestnik in mesar ter zelo trmast in slab politik, ki kljub prebriskim izkušnjam pri zadnjih skupščinskih volitvah še ni prišel do pameti. On hoče z glavo skozi zid, pri čemer pa bo trpela le glava, zid pa bo ostal cel. Le maičkeno računanja bi moralo g. Pucelju povedati, da bi mogel biti izvoljen le v Narodnem bloku, tako pa go'ovo ne bo izvoljen ne na Kranjskem ne na Štajerskem. Odkritosrčno obžalujemo napredne glasove, ki bodo padli zanj v vodo in tako posredno koristili klerikalcem, ki se napredne nesloge samo veselje. — Odkritosrčno obžalujemo tudi dejstvo, da bi «Kmetijski list» po grdi klerikalni navadi le psuje okrog sebe in se zajedava tudi v Narodni blok. Seveda je njemu težko nastopati drugače proti Narodnemu bloku kakor s pobiranjem klerikalnih psov in laži ter z zavijanjem resnice, ker namreč tudi g. Pucelj ne more izza volitev 1. 1923. povedati, kaj je prav za prav delal.

„Slovenskemu gospodarju“ in „Straži“!

Globoko sem uverjen, da sta to jako katoliška bratec in sestrica ter neuzahljiva vira nezmotljive modrosti in resnice sv. Ignacija Lojole in nesmrtni morale sv. Alfonza Liguorijanskega. V svojem in v imenu prebivalstva Pesniške doline ter Kozjaka se vama najiskreneje zahvaljujem za izredne cvetke iz vrta sv. Frančiška, katere sta mi blagovolila pokloniti za leto Gospodovo 1925.

Iz dna svojega srca obžalujem, da je veliki kristjan Frančišek Žebot zapadel v greh svetega Petra in vaju trikrat zatajil: prvič pred sv. Kunigundo, drugič pred sv. Jurijem, ker sploh ni prišel, in tretjič pred sv. Križem. Še več, pod nogami sv. Kunigunde mi je s svojo grešno roko celo strgal iz rok tvojo staro podob, ljubi „Slovenski Gospodar“. Še bolj obžalujem, da je vaju zatajil tudi duhovnik Frančišek pred sv. Jurijem in zbežal v župnišče. Največ obžalovanja vredno pa je dejstvo, da je pred sv. Križem pljunil v tvoje staro obličje, ljuba „Straža“, tvoj spoznavalec Frančišek Čepe, brat pobožne učiteljice Matilde.

A to še ni vse. Ko sem po shodu in po nedvidni izgubi klobuka ter „cvikarjev“, katerih sicer

moj nemoderni nos sploh ne nosi, sedel pri mizi med vajinimi najzvestejšimi spoznavalci in jim razkazoval vajina obličja izza let 1918. do 1924., sta križevski grobar Antor Večernik in kmet Minklič grešno izustila: „Rjava „Straža.“ Bog jima grehe odpusti! Kdor najde moj klobuk, naj ga izroči vrlemu Vavpotiču, da bo v njem nosil jabolka iz svojega magacina v Gor. Sv. Kungoti na vagon v Pesnici. „Cvikarji“ bodo dobro služili Lebariču, kadar bo prebiral moko „00“ in prešteval svetle zlatnike. Ker povsod „vino in žganje je teklo, kakor je hotelo“, naj steče preostalo vino v sveta grla pri mašah za mojo grešno dušo, žganje pa naj ogreva božjega poslanca dr. Frančiška Čeha na njegovih marahonskih tekmah. Svoje odlikovanje za vojna poobjila velikodušno odstopim svojim konkurentom, ki so koncem vsake maše molili „očenaš za našega cesarja in za zmago našega orožja“. Avstrij-

skega cesarja so hoteli po vsej sili spraviti v nebo, nikar pa našega jugoslovenskega ljudstva.

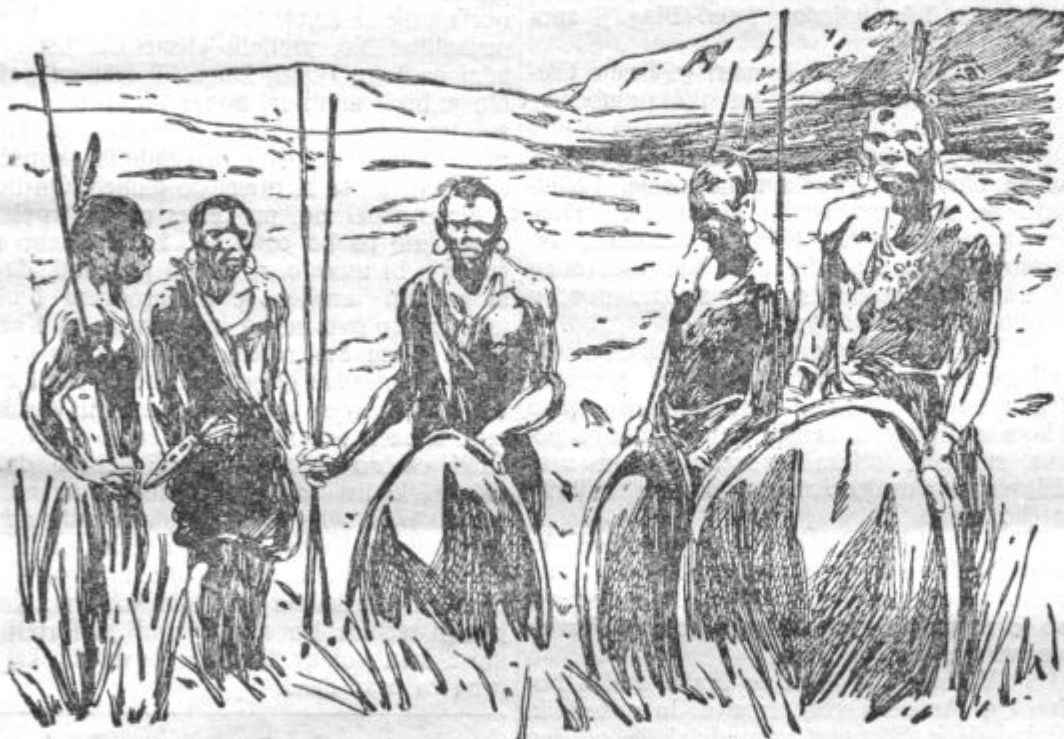
Jezus kliče v 23. poglavju sv. Mateja osemkrat: „Gorje pa vam, pismarji in farizeji, hinavci, da zapirate nebeško kraljestvo pred ljudmi... Gorje vam, slepi voditelji... Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci, ki desetinite meto in janež in kumno ter opuščate, kar je imenitnejšega v postavi, pravico in usmiljenje in vero... Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci, da čistite, kar je zunaj kozarca in sklede, znotraj pa ste polni ropa in gnusobe... Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci, da ste podobni pobeljenim grobovom... Gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci... kače in gadja zalega, kako boste ubežali sodbi pekla?“ — „In glej! Glas iz nebes, rekoč: Ta je moj ljubljeni sin, nad katerim imam dopadenje!“ (Mat. 3. pogl. — 17.)

Sv. Jurij na Pesnici, dne 11. januarja 1925.

Ivan Robnik.

Zanimivosti

Novo odkrito zamorsko pleme

Pripadniki novo odkritega zamorskega plemena na lovu.

Na svojem raziskovalnem potovanju po istočni Afriki je odkril lansko leto angleški raziskovalec in pisatelj Aleksander Barns blizu ognjenika Kilimandžara zamorsko pleme, katerega pripadniki so čokoladnorjave polti, imajo prilično pravilne poteze obraza in so jako razumni.

Preživlja se to pleme večinoma z lovom, ki je v teh divjih in Evropejcem skoro popolnoma neznanih krajih precej izdaten. Kljub svojemu enostavnemu orožju, ki ga sami izdelujejo, so zelo pogumni in z veliko spretnostjo love razne divje živali, zlasti gorile, katerih je v tej pokrajini še precej.

Angleškemu raziskovalcu se je posrežilo zlomiti nezaupljivost zamorskega plemena, pri katerem je potem dalje časa živel ter se udeleževal z najspretnejšimi njegovimi lovci lova na gorile. Druga slika nam predstavlja velikanskega gorila, ki ga je ustrelil raziskovalec Barns.

Volilci SLS! Pomnite, da gre osel samo enkrat na led. Ali hočete biti bolj zabiti kot osel? Ali hočete Vi 8. februarja še enkrat na led SLS.?

Samo en glas naj odmeva: Noben dose-danji poslanec ne sme biti več poslanec! Če hoče SLS. ljudstvu dobro, bi bila postavila druge ljudi za kandidate!

Radić v zaporu

Radić se naravno še nadalje nahaja v zaporu, kajti obtožilni spisi proti njemu so tako obsežni, da sodišče kar ne more reči amen in križ, temveč mora vse vestno in podrobno proučiti, da se enkrat temelji o dokažejo veleizdaški zločini, ki jih je Radić uganjal vsa leta. Radić je spočetka odklanjal odgovore, zdaj pa že vse izpoveduje preiskovalnemu sodniku, ki Radića zaslišuje od srede dalje.

Tudi Radićevih petero tovarišev se še nahaja v zaporu; sodni senat je sicer sklenil, da se preiskava proti njim ukine, toda izpustijo se šele, ako zagrebško višje sodišče potrdi ta sklep. To se bo težko zgodilo, ker je dokazano, da je sodni senat postopal pristransko, saj je predsednik senata Radićev pristaš in Radićev prijatelj. Poleg tega pa tudi še ni proučen obtožilni material in Radićevim peterim tovarišem ne bi pomagalo mnogo, ako bi se za enkrat rešili celice, saj bi morali zopet vanjo. Oni se izgovarjajo, da tudi kot člani vodstva FIRSS niso nič vedeli, kakšne zveze je imel Radić in kaj je počenjal na lastno pest; zatorej da njih ni mogoče dolžiti sokrivde. Senat je ta izgovor uvaževal in sklenil ukiniti preiskavo proti njim, preden je proučil vse dokumente. Čim pa se to izvrši, se bo jasno, in še kako jasno, pokazala tudi sokrivda Radićevih peterih tovarišev, ki so bili Radiću najzvesteši pomagači pri kovanju peklenskih naklepov in guljenju ubogega hrvatskega ljudstva.

V splošnem pa kar ni treba misliti, da se Radiću in njegovim tovarišem v zaporu kaj slabo godi. Še predbro, zato pa so bili spočetka predrzni. Radić je podkupil nekega jetničarja, da mu je prenašal tajna pisma. Toda varnostna straža je temu hitro prišla na sled in je pisma zaplenila. V njih stoji marsikaj zanimivega. Radić si zdaj v celici kraša dolgčas s tem, da pije vino, brenka na tamburico in prepeva zdravice. Splošno znana stvar je, da Radić rad cuka vince; zdaj pa mu še prav posebno tekne in brani mu ga ne morejo, ker ima v preiskovalnem zaporu pravico do domačega zalaganja z jedačo in pijačo.

Oh ja, ta ciganski Radić z vincem, tamburico in republiko! Šest let je ta prismuknjeni možak vlekkel preprosto hrvatsko ljudstvo za nos, ga sleparil z republiko, skubil za dinarje in zapeljeval v boljševišvo, končno pa se je dal za copate privleči iz luknje in si zdaj veselo brenka na instrument. A ga še ne bo konec!

Redilne snovi v medu

Narodi že od davnine cenijo med kot izredno hranilno in zdravilno jed. O njem se je že tudi mnogo razpravljalo, vendar je naj-novejši spis francoskega znanstvenika Cail-lasa (pod naslovom «Bogastvo v eni kaplji medu») vzbudil še posebno pozornost. — Pisec hvali posebno temni med, ki je naj-gostejši. Temni med vsebuje poleg sladkorja

tudi obilo za telo potrebnih soli in železa, kar je izredno važno za učvrščevanje človeškega telesa.

Na otroškem zdravilišču Weesenu v Švici so zdravniki lani imeli obilo srečnih uspehov pri zdravljenju z medom. Bolehni otroci so se po dnevnem uživanju medu začeli rediti vse boljše kakor s samim mlekom. Dobilni so med dnevno dvakrat, stopljen v toplu mleku. Po šestih tednih so se povprečno zredili za 4 kilograme, dočim je med pokazal svojo zdravilno moč tudi proti pljučnim kačarjem in slabokrvnosti. Telesa otrok so postala odpornejša, bolehnosti so naglo pojenjavale.

Posebno važna snov v medu so vitamini, ki se pa žal uničijo, ako se med razgreje in prekuha. Vitamin je ena najvažnejših redilnih sestavin v naši hrani. Vrlo malo ga je; a hrana, ki ga premore, pokaže takoj tudi dober razvoj telesa; ako pa vitamina v hrani manjka, se to maščuje s škrofulozo, splošnimi telesnimi slabostmi, pri otrokih pa zlasti z zastajanjem razvoja. Vitaminov je zelo mnogo tudi v sirovem sadju. Ker med vsebuje poleg vitamina tudi obilo drugih redilnih snovi, ga zdravniki priporočajo vsem, ki jim le diši in si ga morejo nabaviti.

Iz življenja albanskih roparjev

Pokrajina okrog gornjega toka reke Radike v severno-zapadni Makedoniji, je zelo zapuščen in divja. Velikanske gole stene se dvigajo proti nebu, med gorami se skozi ozke globoke doline vijajo reke. V tem kraju ni ne železnic, ne cest, tu vladajo svobodno volk, orel in — kačak.

Kačaki so roparji, ki prihajajo iz Albanije. Kakor divje koze se plazijo preko s'en in zvito kakor lisica se prikradejo do vasi, kjer napadajo kmete in jim odganjajo živino. Kačaki so sirovi sinovi sirove prirode, ki ljubijo svoj krvavi in strašni poklic: ropanje in razbojništvo, v katerem so pravi mojstri. Ni to čudno, ker se ti ljudje od roda do roda že cele veke pečajo s tem strašnim poslom.

Običajno napadajo kačaki pred večerom, kako uro pred solničnim zapadom. Računajo namreč: ako so zasledovani, se boj ponoči ne more razviti, ker je zasledovanje po goratem ozemlju silno težavno. Vrh tega pa zasledovalci navadno tudi ne poznajo dobro lamošnega ozemlja. Sicer si pa tudi za roparji preko meje v Albanijo nihče ne upa.

Hiše kačakov so majhne in silno enostavne z zelo preprostimi ognjišči. Kačak si vrže v kot malo slame in tam leži kakor pes, zavrt mogoče v kake cunje, polne uši. Kadar se pripravlja na roparski pohod, se obrije in obleče boljše obleko, kakor da gre na svatbo. Kačak prezira smrt in ne pozna strahu. Ako ga neprijatelj nenadoma napade, ne izgubi prisotnosti duha, nego se junaško bori. Čeprav silno krvoloč in sirov, je svojim tovarišem zvest in bi prej dal glavo, nego bi jih izdal. Ako kateri v boju pade, ga tovariši ne zapuste, temveč ga mrtvega odnesejo s seboj. Ako jih v begu to prenašanje ovira, razsekajo mrliča na kose in vsak vzame po en komad ter ga nese dalje. Njihovo geslo je: Ali vsi poginiti, ali pa se vsi vrniti.

Iz roparskega pohoda se kačak redkokdaj vrača prazen, ker to pomeni največjo sramoto.

Nedavno so orožniki zasledovali trojico kačakov. V prvem spopadu je eden izmed

njih padel. Drugega je pogodila krogla v nogo in mu prebila kost. Težko ranjenega je dvignil tretji preostali tovariš, ga naložil na rame in se spustil v beg. Med begom je ranjenec preko ramen streljal na svoje preganjalce. Tovariš ga je vlekel s seboj, dokler ni padel zadet od krogle mrtev na tla.

Zaradi težko dostopnega ozemlja in velike oddaljenosti od vsake civilizacije je težko priti do njih. Kultura še ne bo kmalu prodrla med kačake, dasi so drugače ti roparji po prirodi jako bistrji in razumni.

Zvestoba v zakonskem življenju živali

Tudi pri živalih veljajo gotova pravila v zakonih. Neki francoski prirodoslovec, ki je mnogo opazoval živalsko življenje, piše o živalskih «zakonih» nastopno:

Pri pticah so samice, ki si obdržijo možeka za celo življenje, zelo redke. Kot vzgled zakonske zvestobe se lahko navede predvsem papiga. Pri večini ptic pa je zakon slučajen dogodek, ki se ponavlja vsako leto z drugo samico. Na pomlad je «ženitev», poleti se vzgajajo «otroci», jeseni pa nastopi «ločitev», ki pa ni nič bridka. Celo golob, ki velja za simbol čistosti, je strašen babjek, a tudi golobica je svojemu možu rada nezvesta. Nekatero ptice si uredijo zakonsko življenje čisto po mohamedansko. Tako je na primer petelin jako zadovoljen sredi množice starih in mladih kur.

Ljubavno in zakonsko življenje pri pticah ima vedno eno in isto obliko: najprej snubljenje, v katerem času samica s svojo lepoto samca popolnoma omami, potem sledi medeni tedni, v katerih živita novorojenca rajsko življenje, skupno opravljata vse delo in skupno gradita gnezdo - zibelko za deco. Včasih je možek celo tako ljubezniv, da sam prevzame vsa težka dela, vendar v splošnem vlada pri pticah popolna enakopravnost moža in žene. Ta vzajemnost pri večini ptic velja tudi za čas valjenja. To se vrši tako, da bodisi samica sama valji in mož skrbi za hrano, ali pa se pri delu menjavata. Ko pridejo mladiči, si skrajajo delo in skrb zanje še delita, kmalu pa se začne mož rodbini odtegovati; vedno redkeje pride h gnezdu, končno izgine in samica ostane sama z zarodom, za katerega kljub moževi nezvestobi skrbi v polni meri.

Med sesavci so vzorni zakonci le gorile, šimpanzi in orangutangi. Vsi ti sklepejo zakon za vse življenje. Če jih napade sovražnik, se reši samica z mladiči, a samec se pogumno postavi po robu. Če je ženka sama, krije mladiče s svojim telesom ter se bori do smrti.

Tudi levji žive jako npravnostno zakonsko življenje, ki pa vendarle traja le gotovo dobo. Med mesojedci je sploh lev edini, ki pozna prav zakonsko življenje. Preden si samci pribore neveste, imajo ti kralji živalstva težke medsebojne boje. Ko si je levinja izbrala moža, se vsi drugi tekmovalci ponosno vdajo v svojo usodo. Novi par živi precej časa v lepi zvestobi. Samec je jako vpljuden in prepušča običajno najboljši komad plena ženi in ne je prej, dokler ni ta sita. Svoje potomce ljubita naravnost slepo. Mati boža in liže mladiče, se igra z njimi in jim dovoljuje vsakovrstne razposajenosti, samo da so zadovoljni.

Pri večini sesavcev pa zakonsko življenje ni tako lepo. Čas zakona traja pri nekaterih kvečjemu nekaj dni ali celo le nekaj ur, po-

tem pa gresta mož in žena zopet vsak svojo pot. Samice uživajo tako popolno svobodo, katero jim začasno krati le skrb za vzgojo mladičev. Pri mnogih sesavcih ima možek po več ženk, katerim vlada kot pravcati trinog, tako n. pr. pavijan, ki svoje žene muči in pretepa. Pri jelenih, prežvekovalcih in drugih imajo ženke boljše usodo; samec ima sicer več soproj, a te so proste in smeje delati, kar jim je po volji; mož postane le takrat neprijazen, kadar vidi, da se njegove soproge pečajo z drugimi možmi. Takrat jih navadno pošteno pretepe, toda kmalu zopet pozabij na dogodek in mir nastopi zopet v zakonskem življenju.

Pri plazivcih vlada popolna enakopravnost med obema spoloma; o kakih tesnejših zvezah pa pri teh živalih ni govora. Pri ribah je nekoliko več čuta za zakonsko življenje, vendar je tu ženka prva, a možek podrejena oseba. Ženka se zabava, a soproj mora biti doma pri deci ter nositi navadno vse skrbi družinskega življenja. Ženka pri ribah v večini nima drugega posla kakor da odloži jajčeca na pripravljenem mestu, a možek mora paziti na «porod» in odgojo.

× Preko 100 umobolnih na ulici. V Salibursu v Angliji je nedavno ušlo iz blaznice 109 umobolnih, ki so dolgo časa delali po ulicah in gostilnah svoje burke in počenjali razne budalosti. Ljudje so mislili, da so to kakšni razposajeni in natrkani veseljaki ter se niso nadalje brigali zanje. Šele nazadnje, ko so v neki gostilni začeli razbijati stole in so postajali vedno opasnejši, je gostilničar iz njihovega razgovora spoznal, kako opasne osebe ima pred sabo. Poslal je po policijo, ki je nesrečnike spravila zopet v varnost.

× Nemški ljudožrc. V Münsterbergu v Nemčiji je policija odkrila tako strahovit zločin, kakor ga že leta in leta ne pomni Evropa. Ze dolgo časa so namreč v tamkajšnji okolici izginjavali ljudje, ne da bi mogli dognati, kakšna usoda jih je doletela. Srečen primer je pripomogel, da se je zadeva končno razčistila in da se je nadaljnjemu zločinskemu početju napravil konec. Dogrlo se je, da je neki Denke izvabljal k sebi ljudi, jih moral kakor živino ter njihovo meso jedel ter celo prodajal. V njegovi sobi je bila urejena prava človeška mesarija. Kožo svojih žrtev je uporabljal za izdelovanje trakov za čevlje. Denke izgleda kot pravi divjak in pri zaslišavanju mirno priznava svoje zločine.

× Trgovina z ženskami pri Kirgizih. V Turkestanu sta se pred kratkim morala zagovarjati pred sodiščem dva možka, ki sta sklenila kupčijo za neko 18letno Kirgizinjko. Kupec in prodajalec sta dobila vsak po eno leto, a neka posredovalka 6 mesecev ječe. Denar, plačan za dekleta, je bil zaplajen. To rabsodbo tamošnjega sodišča je tamošnje ženstvo vzelo z velikim zadovoljstvom na znanje; saj je znano, da so Kirgizinjke navadno brezpravne revice.

Izjava.

Podpisana izjavljava, da notica pod naslovom «Zužemberk» v «Kmetijskem listu» z dne 7. t. m. ne odgovarja resnici. Točno pa je, da sva se shoda v Zužemberku udeležila kot pristaša SKS in da je bila zadevna resolucija prečitana z najino vednostjo, a najinim polnim soglašanjem in odobravanjem.

Na Dvoru, dne 11. januarja 1925.

Ivan Klinec.

Mihael Mirtič.

ČAJNA ROČKA

„popolna“

ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

Za kaj se borimo?

Ne za tigrovsko avtonomijo, temveč za izvedbo ustave in izenačenje davkov!

(Dopis dolenjskega gospodarja.)

Politično sleparjenje z avtonomijo se med ljudstvom ne obnese več. Saj vidimo vsi, da nam je po ustavi zasigurana širša avtonomija, kakor nam jo obetajo klerikalni agenti. Le pogledjmo stvar kakor je in kakor bo morala biti!

Slovenija je razdeljena v dve oblasti (mariborsko in ljubljansko), oblasti pa se razdelita na posamezne srece (okraje), ki bodo imele svoje skupščine ali zборе. Z gospodarskega stališča so te skupščine zelo važne, ker bodo v prvi vrsti od njih odvisni davki ter mnoge druge okrajne zadeve. Klerikalcem to seveda ne diši, ker se tu ne bodo dale uveljavljati njihove strankarske zadeve, temveč bo baš tu potrebno smoteno gospodarsko delo. Naši tigri, mali in veliki, pa nimajo zmisla za resno in pametno delo, kakor so nam doslej pokazale žalostne izkušnje. Tigri hočejo imeti samo bič in vajeti v rokah, za o so za čim manj odvisno skupno avtonomijo Slovenije, kjer bi brez odgovornosti uganjali z narodom, kar bi hoteli. — Z volilno pravico vseh tercijsk bi si za vekomaj hoteli zasigurati «večino», nakar bi v kozji rog uganjali vse pametne nasvete, komandirali bi po navodilih iz tajništva SLS, uganjali jezuitski teror, zraven pa si polnili žepe iz avtonomistične blagajne. Takšna avtonomija bi pomenila srednji vek, popolno gospodarsko in prosvetno propast slovenskega ljudstva!

Vsak otrok vé danes, da je močna le tista država, ki je enotno urejena. Upravljanje enotne države je mnogo enostavnejše in cenejše, koristi pa največje, ker se vse medsebojno izpopolnjuje. Ako pa se država cepi na manjše polsamostojne državice, zahteva vsaka posamezna uprava neprimerno več uradnikov in zato več davkov. Če bi se torej naša država razdelila na «republike» ali ti-

grovске avtonomije, bi ravno siromašne pokrajine, kakor pri nas, bile z ogromnimi davki obložene.

Ne torej tigrovska avtonomija, temveč izenačenje davkov in popolna izvedba ustave je za nas Slovence poglavitna zahteva. — A kdo je vse to doslej oviral? Ničje drug kakor bedasta rovarska politika klerikalnih tigrov in ostalih razkosovalcev enotne Jugoslavije. Saj so se dobro zavedali, zakaj so to delo ovirali. Čim se namreč izenačijo davki in čim začnejo delovati naše gospodarske samouprave, ki jih določa ustava, bo naše ljudstvo začelo prosto dihati in bo z roko zamahnilo preko vseh avtonomističnih spekulacij naših tigrov!

Kateri nespametnik naj neki še voli tigre, ki znajo samo politizirati, vezati avtonomistične otrobe in ovirati s pomočjo enako vrednih bratcev radičevcev delo na izenačenju davkov. Davki naj se čimprej izenačijo, in takrat bodo bogati Vojvodinci plačevali večje davke kakor mi. Ko so bili tigri v vladi, bi že lahko v tem pogledu kaj storili, če jim je bilo resno za ljudske koristi. — Mislimo, da se volilec ne bo ežko odločiti ali za veliko uedinjeno in vsem plemenom ter slojem enako pravično Jugoslavijo ali pa za Koroščevo z desetkrat večjimi davki obremenjeno «republiko».

Za smeh in kratek čas

Vrv.

Ožbovt in Gašper sta odvijala dolgo vrv. Ker je šlo delo počasi od rok, se je Gašper razjezil: «Kje, za vruga, je vendar konec?»

Ožbovt: «Ej, prav gotovo so ga odrezali.»

On samo vzame.

Župnik Matija in nekaj faranov se vozi v čolnu po jezeru. Nenadoma nastane vihar in obrne čoln. Vsi se rešijo, le župnik u one.

«Kako je to mogoče,» je obupno vpila kuharica, ko so ji farani pripovedovali o nesreči.

«Čoln se je obrnil,» je dejal eden faranov, «vsi, ki znamo plavati, smo klicali župniku: „Gospod, dajte nam roko!“ Hoteli smo pomagati, a gospod niso hoteli dati roke.»

«Nesrečniki,» se razjezi kuharica, «moral bi reči: „Tu imate roko“, pa bi gospod gotovo prijeli. Gospod samo v za mejo, a ničesar ne dajo.»

O, kako prijetno! vzklikne vsakdo, kdor je enkrat poizkusil Elsa-mila v obliki steklenice. Fellerjeva Elsa-mila so prava mila lepote elegantni ženi, kakor tudi mila zdravja vsakemu pametnemu možu. Pri uporabi so jako šted-

ljiva, radi tega poceni. Dobe se v 5 različnih vrstah (lilijno, glicerino, boraksovo, katrovano in mila za britje). Za poizkus 5 kosov 52 Din, ako se pošlje denar v naprej, po povzetju za 62 Din pri lekarni Eugen V. Feller v Stubiici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Važno za ženine in neveste!

Najboljši način raznovrstnega blaga, belega patosa, za riube, raznega belega blaga, cvilba, odej, volnenega blaga za obleke, pliša, lištra vam nudi trdika

FRANC CROBATH, d. z. o. z. Kranj.

Na drobno!

Na debelo!

Samo na eno besedo

in sicer na varstveno znamko «Elsa», moramo paziti, ako nam je do najboljših MIL-LEPOTE IN ZDRAVJA. To so edinole FELLERJEVA MILA V OBLIKI STEKLENIC Z ZNAMKO «ELSA», s katerimi umivati se je pravi užitek. Nežna, dobra, čista, jako peneča, diskretnega vonja v petih različnih vrstah.

ELSA-LILIJNO MLEČNO MILO, prvovrstno evelleno milo, stori kožo mehko in nežno;

ELSA-GLICERINOVO MILO vpliva izrecno na roke, ki trpe vsled dela in mraza;

ELSA-BORAKSOVO MILO je najprijetnejše sredstvo za odstranjenje fatalnih peg, prištev itd.;

ELSA-KATRANOVO MILO za lase in glavo, končno ELSA-MILO ZA BRITJE, posebno fine vrste.

ZA POIZKUSNJO 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic z zavojnico in poštnino 52 Din, toda le teta, če se denar pošlje v naprej, ker je poštnina po povzetju za 10 Din višja.

Neročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubiici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska.

Lovei, gozdarji, delavci, priporočamo Vam, da si kupite

obleke,

pelertine, sukaže, blače, dežne plašče iz gume, vsakovrstno perilo po najnižji ceni le pri kontekoljski industriji!

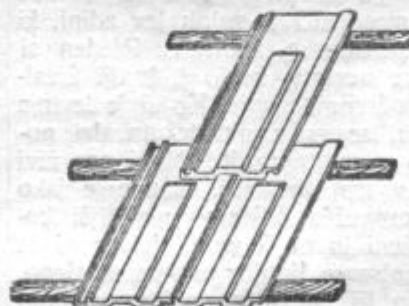
Drago Schwab, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 (pod Narodno kavarno).

Največja zaloga vsakovrstnega blaga za moške in dečke. Zahtevajte vzorce!

Naročeno blago se razpošilja po poštnem povzetju. V istni režiji se izdelujejo usnjeni (kožni) rokavci, blače in čepice v črni, rjavi in sivi barvi.

Obleke po meri.

Miklošičeva c. 13

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

radijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovcov (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!